

VERITAS
ELÄKEVAKUUTUS

**Toiminta-
kertomus ja
tilinpäätös**

2023

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023	3
Tuloslaskelma	10
Tase	11
Rahoituslaskelma	12
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	13
Tuloslaskelman liitetiedot	16
Taseen liitetiedot	18
Tunnusluvut ja analyysit	29
Riskienhallinta	34
Luettelo yrityksen kirjanpitokirjoista 31.12.2023	42
Hallituksen ehdotus voiton käytöstä	43
Tilintarkastuskertomus	44

Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas

PL 133, 20101 Turku
www.veritas.fi

veritas@veritas.fi
Y-tunnus 0141187-2

Hallituksen toimintakertomus 2023

Vuosi 2023 oli Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritakselle (Veritas) menestyksenkäs erityisesti myynnin suhteen. Myynti kasvoi maksutulona mitattuna uuteen ennätykseen ja oli yli 108 miljoonaa euroa, mikä on runsaat 25 prosenttia enemmän kuin vuonna 2022 saavutettu edellinen ennätystulos. Asiakasuskollisuus oli edelleen hyvällä tasolla.

Veritaksen strategian keskiössä ovat yrittäjät ja yrittäjävetoiset yritykset sekä kasvu näissä asiakassegmenteissä. Strategian toteuttaminen on edistynyt hyvin, mikä näkyy YEL-vakuutuskannan positiivisessa kehityksessä. Veritaksen nettotulos YEL-vakuutusten siirroissa vuonna 2023 oli positiivinen verrattuna kaikkiin muihin työeläkeyhtiöihin. YEL-vakuutettujen kokonaismäärä nousi vuoden aikana 3,3 prosentilla, ja Veritaksen markkinaosuus YEL-vakuutusten osalta kasvoi noin 6,9 prosenttiin. Vakuutusmaksutulo kasvoi 4,0 prosentilla 724 miljoonaa euroon. Strategian onnistuminen näkyy myös TyEL-vakuutusten puolella: vakuutuksensa Veritakseen siirtäneiden joukossa oli sekä pörssiyrityksiä että muita suuria yhtiöitä, vaikka kilpailu eri eläkeyhtiöiden välillä on yhä kovempaa. Tämän kehityksen ansiosta Veritas oli nettovoittaja myös TyEL-vakuutusten siirroissa.

Sijoitusvuotta 2023 leimasivat koronnostot ja inflaation torjunta. Talouskasvu pysyi vuoden aikana odotettua vakaampana, ja keskuspankit jatkoivat koko vuoden taistelua inflaatiota vastaan. Inflaation hidastumisen myötä markkinakorot kääntyivät kuitenkin laskuun lokakuussa. Veritaksen sijoitukset tuottivat 5,7 prosenttia vuonna 2023. Vakavaraisuusaste oli vuoden 2023 lopussa 122,2 prosenttia.

Vuosi oli jälleen aktiivinen ja jatkoimme työtä vastuullisuustavoitteidemme edistämiseksi. Vastuullisuustyön integrointi jokapäiväiseen työskentelyyn on tärkeää ja osa kaikkea toimintaamme. Vuoden 2023 aikana ryhdyimme valmistautumaan EU:n vastuullisuusraportointidirektiivin mukaiseen raportointiin. Veritaksen osalta uudet raportointivaatimukset astuvat voimaan vuodesta 2025 alkaen. EU:n vastuullisuusraportointidirektiivi on laaja kokonaisuus, ja valmisteluja ensimmäistä raportointia varten jatketaan vuonna 2024. Sijoitustoiminnassa jatkoimme ilmastopolitiikkamme mukaista työtä ja vähensimme sijoitustoimintaan liittyviä hiilidioksidipäästöjä. Uudistimme myös ulkopuolisia salkunhoitajia koskevien vastuukysymysten arviointia ja analysoimme, millä tavoin salkunhoitajat ottavat yritys vastuutekijät huomioon sijoitustoiminnassa. Yritysvastuutyöstämme kerrotaan tarkemmin yritysraportissa.

Yrittäjän eläkelain (YEL) muutokset astuivat voimaan vuoden 2023 alusta. Lakimuutos velvoittaa eläkeyhtiöt tarkistamaan yrittäjien YEL-työtulon säännöllisesti kolmen vuoden välein. Veritas aloitti tarkistukset kesän jälkeen. Vuoden 2023 aikana tarkistettiin ne YEL-vakuutukset, joissa

vuotuinen työtulo oli alle 15 000 euroa. Eläkeyhtiö voi tarkistuksessa muuttaa työtuloa korkeintaan 4 000 euroa. Tätä suojaäännöstä sovelletaan kahdella ensimmäisellä eläkeyhtiön tekemällä tarkistuskerralla. Yrittäjä voi itse muuttaa työtuloa enemmän, jos työtulo ei vastaa todellista työpanosta. Jos YEL-työtulo on mitoitettu oikein, vakuutusmaksu ei muutu.

Vuoden 2023 alusta lähtien työeläkeyhtiöillä on ollut omat yhtiökohtaiset tariffit TyEL-vakuutusmaksun sille osalle, joka kattaa liikekulut. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa hoitokustannusmaksun etukäteen ennen vuodenvaihdetta. Vuoden 2023 tilinpäätöksen perusteella maksettavat asiakashyvitykset määräytyvät yksinomaan yhtiön vakavaraisuuspääoman mukaan, eli hoitokustannustulos ei enää vaikuta niihin. Hoitokustannustulos otetaan huomioon tulevissa hoitokustannusmaksuissa. Hoitokustannustulos kehittyi suotuisasti vuoden 2023 aikana, minkä ansiosta TyEL-vakuutustoimintamme hoitokustannusylijäämä oli 1,2 miljoonaa euroa. Tämän ylijäämän ansiosta TyEL-hoitokustannusmaksumme alenevat vuosina 2024 ja 2025. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvisti vuoden 2024 hoitokustannusmaksumme elokuussa 2023. Maksun keskimääräinen taso aleni positiivisen kehityksen ansiosta yli 25 prosentilla verrattuna vuoteen 2023.

Vastuuvelan korkoutus muuttui 1.1.2023 alkaen. Sekä työeläkevakuuttajien keskimääräisen vakavaraisuusasteen perusteella määräytyvä täydennyskerroin että työeläkevakuuttajien keskimääräisen osaketuoton perusteella määräytyvä osaketuottokerroin lasketaan nyt kuukausittain aiemman neljännesvuosittaisen laskennan sijaan. Tästä johtuen vastuuvelan tuottovaatimukset reagoivat nopeammin sijoitusmarkkinoiden liikehdinnästä aiheutuviin vakavaraisuusasteen muutoksiin, mikä tukee riskinottoa markkinoiden ollessa laskusuunnassa. Lisäksi täydennyskerroimen laskukaavaa on muutettu niin, että se tukee työeläkevakuutusyhtiöiden riskinottoa aiempaa paremmin, kun vastuuvelan joustavuus lisääntyy silloin kun vakavaraisuusaste heikkenee. Alalla selvitetään, onko vastuuvelan korkoutusta mahdollista muuttaa jatkossa vielä lisää riskinottoyvyn tukemiseksi.

Tilinpäätös

Vakuutusliike

Maksutulo

Vuonna 2023 keskimääräinen TyEL-maksu oli 24,84 (24,85) prosenttia palkkasummasta. Koronaviruskriisin vuoksi tehdyllä lakimuutoksella toteutettiin vuonna 2020 väliaikainen 2,6 prosenttiyksikön alennus työnantajan osuuteen

TyEL-maksusta. Alennus peritään takaisin vuosina 2022–2025 korottamalla maksutasoa. Takaisinmaksun vaikutus oli 0,44 % palkkasummasta vuonna 2023.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksen myötä kaikille palkansaajille kertyy työansioista 1,5 prosenttia eläkettä. Vuosina 2017–2025 kuitenkin 53–62-vuotiaille karttuu poikkeuksellisesti eläkettä 1,7 prosenttia ansioista. Tämän vuoksi näillä ikäluokilla oli vuonna 2023 korkeampi palkansaajan työeläkemaksu, 8,65 (8,65) prosenttia palkasta. Muiden palkansaajien työeläkemaksu oli 7,15 (7,15) prosenttia vuonna 2023.

Palkansaajien tapaan 53–62-vuotiaille yrittäjille karttuu vuoteen 2025 saakka enemmän eläkettä kuin muille ikäryhmille. Karttumisprosentti on sama kuin palkansaajilla, 1,7 prosenttia. Vastaavasti tässä ikäryhmässä YEL-maksu oli korkeampi, 25,6 (25,6) prosenttia työtulosta, kun muut ikäryhmät maksoivat YEL-maksua 24,1 (24,1) prosenttia.

Vuonna 2023 Veritaksen kokonaismaksutulo nousi 724,1 (696,5) miljoonaa euroon eli 4,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvuun vaikutti ensisijaisesti TyEL-palkkasumman kasvu. TyEL-palkkasumma kasvoi 3,7 (14,4) prosenttia ja oli 645,3 (622,3) miljoonaa euroa. YEL-vakuutuksen maksutulo nousi 6,1 (5,4) prosentilla 78,7 (74,2) miljoonaa euroon.

Maksusaataviin kohdistuvat luottotappiot kokivat vahvan nousun ja olivat 10,1 (4,1) miljoonaa euroa.

Maksetut eläkkeet

Veritas maksoi vuonna 2023 eläkkeitä ja muita etuuksia yhteensä 707,1 (644,4) miljoonaa euroa. Määrään sisältyy käsittelykuluja yhteensä 5,4 (8,6) miljoonaa euroa ja työhyvinvointitoiminnan kuluja 0,7 (0,6) miljoonaa euroa. Vuoden 2022 käsittelykuluihin sisältyi IT-järjestelmien kehittämiskulujen kirjaamista koskevien kirjanpitoperiaatteiden muutoksesta, joka johti 1,9 miljoonan euron kertaluonteisiin alaskirjauksiin.

Lakisääteisiä TyEL-eläkkeitä maksettiin yhteensä 622,9 (564,0) miljoonaa euroa ja YEL-eläkkeitä 78,0 (71,2) miljoonaa euroa.

Vastuuelva

Veritaksen yhteenlaskettu vastuuelva oli 3 758,8 (3 605,3) miljoonaa euroa 31.12.2023. Vakuutusmaksuvastuun osuus oli 2 091,8 (2 020,4) miljoonaa euroa ja korvausvastuun osuus 1 666,9 (1 584,9) miljoonaa euroa.

Vastuuelvan korkoutusvaatimukset määräytyvät siten, että 20 prosenttia korkoutuksesta on sidottu työeläkevakuuttajien omistamien noteerattujen osakkeiden keskimääräiseen tuot-

toon kehittyneillä markkinoilla. Jäljelle jäävän vastuuelvan korkoutus riippuu eläkelaitosten keskimääräisestä vakavaraisuudesta. Tämä vaatimus määräytyy siten, että 3 prosentin rahastokorkoon lisätään ns. täydennyskerroin.

Vuonna 2023 osaketuottoon sidottu vaatimus oli 11,70 prosenttia. Täydennyskerroin määritellään vuodesta 2023 alkaen kuukausittain. Aiemmin se päätettiin neljännesvuosittain. Täydennyskerroin oli keskimäärin 0,68 prosenttia vuonna 2023. Laskuperustekorko oli 5,00 prosenttia koko vuoden ajan. Vakuutusmaksukorko, jota käytetään vakuutusmaksujen korkouttamiseen, oli 2,45 prosenttia vuoden 2023 ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja 3,85 prosenttia toisella vuosipuoliskolla.

Sijoitusmarkkinat

Korkea inflaatio ja matalat talouskasvuodotukset leimasivat vuoden 2023 alkua. Keskuspankit olivat jo edellisenä vuonna ryhtyneet tehtävänsä mukaisesti puolustamaan hintojen vakautta eli torjumaan inflaatiota ohjauskorkojaan nostamalla. Keskuspankkien kiristyvän rahapolitiikan seurauksena markkinakorot ovat nousseet nopeasti ja nostaneet lainarahan hintaa rahoitusmarkkinoilla. Kohonneet lainakustannukset ja inflaation seurauksena nousseet tuotantokustannukset ovat rasittaneet yritysten kannattavuutta. Positiivinen yllätys vuoden lopussa oli, että inflaatio hidastui selvästi odotettua nopeammin.

Yhdysvalloissa talouskasvu kehittyi odotettua vahvemmin vuoden 2023 aikana, kun hyvänä jatkuva työllisyystilanne ja nouseva palkkakehitys tukivat yksityistä kulutusta. Euroopassa sen sijaan talouskasvu junnasi paikallaan ja kasvunäkymät pysyivät huonoina erityisesti vientiteollisuuteen vahvasti nojautuvissa maissa.

Sijoitusten tuottojen suhteen vuosi 2023 oli lähes edeltävän vuoden peilikuva. Korkosijoitusten tuotto oli hyvä ja luottoriskisijoitusten tuotto oli kaksinumeroinen. Korkeiden lasku suosi osakemarkkinoita vuoden lopulla. Suuret amerikkalaiset teknologiayhtiöt vetivät osakemarkkinoita ylöspäin samalla kun pienten ja keskisuurten yhtiöiden tuottokehitys jäi vaisuksi. Korkeiden nousu vaikutti kiinteistömarkkinoihin vuonna 2023. Kiinteistökauppojen määrä romahti ja kiinteistöjen arvostuksia tarkistettiin alaspäin.

Sijoitetun pääoman nettotuotto oli 5,7 (-4,5) prosenttia vuonna 2023. Osakesijoitusten tuotto oli 8,7 (8,4) prosenttia. Kiinteistösijoitusten tuotto oli -4,1 (3,3) prosenttia, korkosijoitusten 7,8 (-7,4) prosenttia ja muiden sijoitusten 4,8 (10,3) prosenttia.

Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana Veritaksen keskimääräinen vuotuinen nimellistuotto on ollut 5,3 prosenttia (reaalituotto 3,3 prosenttia). Sijoitukset ovat tuottaneet

kymmenessä vuodessa 68,4 prosenttia. Viiden viimeisen vuoden aikana keskimääräinen tuotto on ollut 5,7 prosenttia (reaalituotto 2,2 prosenttia).

Vuodenvaihteessa Veritaksen sijoitussalkun markkina-arvo oli 4 410,7 (4 180,8) miljoonaa euroa. Summaan sisältyvät käteiset varat, pankkitalletukset ja sijoitustoiminnan saatavat ja velat.

Vakavaraisuus ja kokonaistulos

Veritaksen kokonaistulos oli 23,2 (-259,5) miljoonaa euroa. Kokonaistulokseen sisältyy sijoitustoiminnan tulos 26,1

(-263,9) miljoonaa euroa, vakuutustoiminnan tulos -2,8 (11,0) miljoonaa euroa, hoitokustannustulos -0,3 (-4,7) miljoonaa euroa sekä muun toiminnan tulos 0,3 (0,9) miljoonaa euroa.

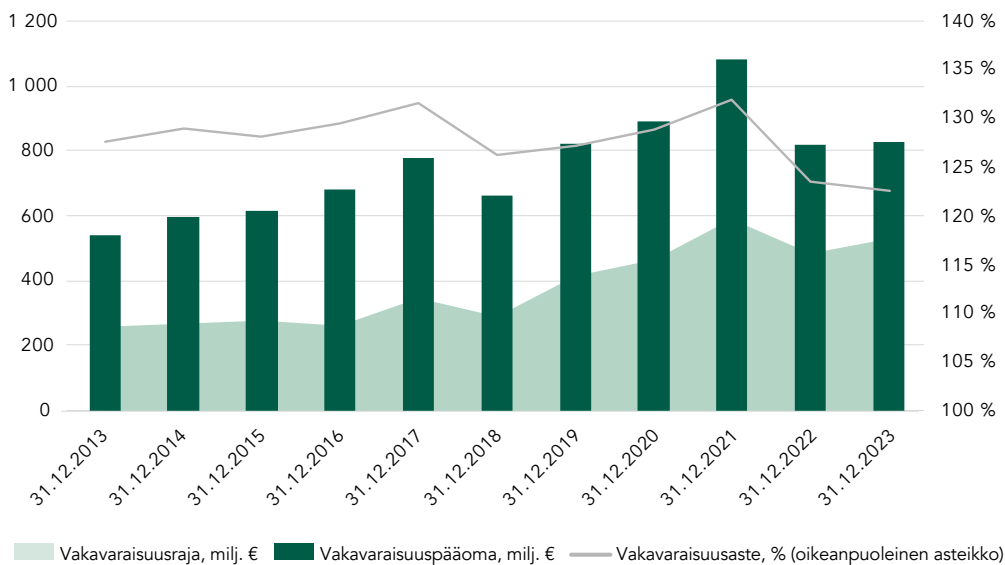
Vakavaraisuuspääoma oli 826,3 (818,8) miljoonaa euroa vuoden 2023 lopussa. Vakavaraisuusaste oli 122,2 (123,5) prosenttia ja vakavaraisuusasema oli 1,6 (1,7).

Asiakashyvityksiin siirrettiin 8,4 (8,3) miljoonaa euroa vakavaraisuuspääomasta, mikä vastaa 0,32 (0,33) prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

Vuotuinen sijoitustuotto (%)

Vakavaraisuus

Liikekulut ja hoitokustannussuhde

Liikekulut, jotka katetaan vakuutusmaksun hoitokustannusosalla, laskivat 18,0 (26,8) miljoonaan euroon. Tästä 12,3 miljoonaa euroa aiheutui TyEL-vakuustustoiminnasta ja 5,7 miljoonaa euroa YEL-vakuustustoiminnasta. Kokonaiskulujen pieneneminen johtuu pääasiassa IT-järjestelmien kulujen kirjaamista koskevien periaatteiden muutoksesta vuoden 2022 tilinpäätöksessä, mistä aiheutui 6,8 miljoonan euron kertakustannus.

TyEL-hoitokustannusmaksuihin sovelletaan vuodesta 2023 alkaen eläkeyhtiökohtaisia tariffeja, kun ne aiemmin ovat olleet yhteiset kaikille työeläkeyhtiöille. Yksi TyEL-hoitokustannusmaksun osa on edelleen sama kaikille yhtiöille, samoin kuin kaikki YEL-hoitokustannusmaksun osat. TyEL-hoitokustannustulo oli kokonaisuudessaan 13,5 miljoonaa euroa ja YEL-hoitokustannustulo 4,2 miljoonaa euroa. TyEL-hoitokustannustulos tuotti siis 1,2 miljoonan euron ylijäämän, kun taas YEL-hoitokustannustulos oli 1,5 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Konserni

Konsernin muodostivat vuoden 2023 lopussa emoyhtiö Veritas Eläkevakuutus sekä sen 42 kokonaan omistamaa ja kolme osittain omistamaa kotimaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä. Vuoden aikana ei ostettu eikä myyty uusia tytäryhtiöitä. Sen sijaan yksi tytäryhtiöstä jakautui kuudeksi uudeksi tytäryhtiöksi 2023 marraskuun lopussa siten että uudet tytäryhtiöt ottivat toiminnan hoitaakseen.

Asiakkaat ja etuudensaajat

TyEL- ja YEL-vakuutetut

Vuoden 2023 lopussa Veritas vakuutti 65 983 (67 728) työntekijää ja TyEL-vakuutuksia oli yhteensä 9 213 (9 377). Vakuutettu TyEL-palkkasumma kasvoi 4,4 prosentilla 2 598,9 (2 488,2) miljoonaan euroon.

Veritas vakuutti 14 864 (14 391) YEL-vakuutettua yrittäjää vuoden 2023 lopussa. Vakuutetun YEL-työtulon määrä kasvoi 336,6 (319,6) miljoonaan euroon. Keskimääräinen työtulo nousi 2,0 prosentilla.

Eläkkeet ja muut korvaukset

Vuoden aikana Veritas myönsi 2 591 (2 802) uutta eläkettä.

	2023	2022
Vanhuuseläke	1 180	1 408
Työkyvyttömyyseläke	421	326
Osittainen varhennettu vanhuuseläke	614	765
Perhe-eläke	376	303

Työeläkeindeksin merkittävä nousu verrattuna palkkakertoimen kasvuun 1.1.2023 alkaen lisäsi myönnettyjen osittaisten varhennettujen vanhuuseläkkeiden määrää huomattavasti vuoden 2022 lopussa.

Veritas maksoi vuoden 2023 lopussa eläkkeitä yhteensä 39 396 (38 785) henkilölle. Eläkkeistä 32 628 (31 208) oli vanhuuseläkkeitä, 2 464 (2 419) työkyvyttömyyseläkkeitä ja 4 304 (4 158) perhe-eläkkeitä.

Työhyvinvointi

Vuotta 2023 leimasi yhteiskunnassamme yhä lisääntyvä henkinen pahoinvointi, ja huoli siitä, että yhä nuoremmat jäävät pois työelämästä liian aikaisin, on oikeutettu. Myös Veritaksen edunsaajien keskuudessa mielenterveysongelmat olivat yleisin työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisen syy. Keskimääräinen edunsaajien eläkkeellesiirtymisikä laski 62,3 vuodesta (vuonna 2022) 61,8 vuoteen.

Veritaksen työkykyasiantuntijat ovat jatkaneet työtä osallistavan ja terveyttä edistävän työelämän puolesta. Tarjoamme neuvontaa ja työkaluja työkyvyttömyysriskin pienentämiseksi ja työurien pidentämiseksi. Asioita voi pohtia yhdessä asiantuntijoidemme kanssa sekä digitaalisesti että henkilökohtaisesti. Meillä on nyt lisäksi paikallinen työkykyasiantuntija Pohjanmaalla.

Työsuojelulaki uudistui kesällä 2023. Myös Veritas halusi syksyn aikana innostaa ja muistuttaa työpaikkoja ottamaan käyttöön prosesseja, joiden avulla voidaan ottaa huomioon kunkin työntekijän edellytykset muutosten kohtaamiseen, työssä jaksamiseen ja kehittymiseen työelämän eri vaiheissa. Myös TyEL-asiakkaiden maksuluokkamallia uudistettiin muun muassa ikääntyneiden ja osatyökykyisten työllisyyden tukemiseksi ja vastuullisemman työelämän mahdollistamiseksi. Tätä muutosta koskeva tiedotus ja koulutus jatkuvat myös vuonna 2024.

Veritas on kartoittanut psykososiaalista työhyvinvointia työyhteisöissä, ja näiden kartoitusten avulla asiakkaamme kehittivät aktiivisesti työelämässä jaksamista tukevia työprosesseja. Peräti 97 prosenttia niistä yrityksistä, joissa kartoituksen perusteella tunnistettiin psykososiaalisia riskejä, ryhtyi toimenpiteisiin niiden vähentämiseksi. Vuoden aikana esille nousivat erityisesti johtamiseen ja työyhteisön yhteistyöhön liittyvät teemat, kun yritysten kanssa pohdittiin työolojen kehittämistä.

Henkilöstö

Vuonna 2023 panostimme vahvasti yrityskulttuurin kehittämiseen. Alkuvuodesta ryhmä työntekijöitä koosti yhteenvedon Veritas-kulttuurista. Kesän aikana osastot ja tiimit järjestivät kulttuuryöpajoja, joissa päätettiin tärkeimmät kehityskohteet ja vahvuudet. Työpajoissa käyty keskustelut loivat perustan kehityssuunnitelmille, joita seurataan säännöllisesti esimerkiksi osasto- ja tiimikokouksissa. Veritas-kulttuuri on esillä myös kuukausittaisissa johdon tapaamisissa ja koko henkilökunnan yhteisissä keskustelutilaisuuksissa. Neljännesvuosittain palkitaan yksi tai useampia kulttuuritekoja, ja tällä tavoin voimme jakaa kaikille Veritas-kulttuurin mukaisia hyviä ja toimivia käytäntöjä. Veritas-kulttuurin vakiinnuttamiseen tarkoitettuja prosesseja on seurattu myös henkilöstökyselyjen avulla.

Veritas tekee jatkuvasti työtä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Säännöllisesti vuoden aikana toteutettujen, eNPS-mittareita hyödyntävien henkilöstökyselyjen mukaan tässä työssä on myös onnistuttu hyvin. Veritas on selvinnyt haastavasta vuodesta 2022 suurelta osin yhteisten keskustelujen ja toimintakonseptinsa kehittämisen avulla.

Veritas on mukana Vastuullinen työpaikka -yhteisössä, jonka jäsenet sitoutuvat noudattamaan vastuullisten työnantajien periaatteita. Tämän vuoden Vastuullinen työpaikka -kilpailussa Veritas sijoittui toiselle sijalle pienten ja keski suurten yritysten sarjassa. Veritas on myös sitoutunut noudattamaan monimuotoisuuslupausta ja kannustaa siten eri taustoista tulevia ihmisiä hakeutumaan töihin Veritakselle.

Vuoden aikana kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 130 (146). Työntekijöistä 94 prosenttia oli vakinaisessa työsuhteessa ja 84 prosenttia työskenteli kokoaikaisesti. Osa-aikaisuudet ovat työntekijöiden aloitteesta tehtyjä opintovapaa-, eläke- ja vanhempainvapaaratkaisuja. Veritaksessa keskimääräinen työsuhteen kesto on 10,0 vuotta, mikä osaltaan kertoo henkilöstön tyytyväisyydestä.

Veritaksessa palkkaus perustuu tehtävän vaativuuteen sekä työntekijän pätevytyteen ja suoriutumiseen tehtävässä. Veritaksessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kaikilla

työntekijöillä on riittävästi tietoa palkitsemiseen liittyvistä asioista ja että esihenkilöt pystyvät aidosti käymään työntekijöiden kanssa läpi palkitsemiseen liittyviä asioita perusteluineen. Tasa-arvoraportin mukaan Veritaksessa naisen euro on 95 senttiä. Veritaksessa tasoitetaan sukupuolten välisiä palkkaeroja sisäisten ja ulkoisten rekrytointien yhteydessä.

Hallinto

Yhtiöhallinto

Veritaksen hallinto ja johto perustuvat työeläkeyhtiöiden, vakuutusyhtiöiden ja osakeyhtiöiden hallintoa koskevaan lainsäädäntöön sekä yhtiön yhtiöjärjestykseen.

Lisäksi Veritas noudattaa soveltuvin osin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance 2020), jota hallinnoi Arvopaperimarkkinayhdistys ry. koska Veritas on listaamaton osakeyhtiö ja koska työeläkelainsäädäntö asettaa omat vaatimuksensa toimintaperiaatteille, yhtiö poikkeaa joiltakin osin koodin suosituksista.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että Veritasta johdetaan ammattitaitoisesti ja terveitä toimintaperiaatteita noudattaen ja että yhtiön toiminta on tarkoituksenmukaisesti järjestetty.

Veritaksen hallituksen kokoonpano toimikaudella 1.1.–31.12.2023 oli seuraava:

- Gisela Knuts** (puheenjohtaja), s. 1975, OTT, välitystuomari
- Taina Vallander** (varapuheenjohtaja), s. 1979, FM, johtaja (STTK)
- Håkan Ekström**, s. 1967, ylioppilas, toimialajohtaja (JHL)
- Stefan Kapténs**, s. 1983, KTM, talousjohtaja
- Henrik Karlsson**, s. 1960, VTM, toimitusjohtaja
- Kristiina Linna**, s. 1962, ylioppilas, alue- ja järjestöasiantuntija (SAK)
- Martin Paasi**, s. 1972, KTM, toimitusjohtaja (Akava)
- Andreas Remmer**, s. 1974, OTK, johtaja
- Panu Routila**, s. 1964, KTM, DBA, hallitusammattilainen (Elinkeinoelämän keskusliitto EK)
- Lasse Svens**, s. 1962, KTM, toimitusjohtaja
- Antti Tanskanen**, s. 1971, FT, SHV, asiantuntija (Elinkeinoelämän keskusliitto EK)
- Björn Teir**, s. 1969, VTM, toimitusjohtaja

Gisela Knuts valittiin tammikuussa 2023 hallituksen puheenjohtajaksi ja Taina Vallander varapuheenjohtajaksi.

Hallitus kokoontui vuoden 2023 aikana 11 kertaa. Yhtiön hallintoneuvoston puheenjohtajalla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin ja osallistuikin niistä yhdeksään. Myös yhtiön toimitusjohtajalla ja päämatemaatikolla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin.

Kauppätieteiden maisteri Carl Haglund toimi toimitusjohtajana vuonna 2023. Talousjohtaja, kauppätieteiden maisteri Tommy Sandås toimi toimitusjohtajan sijaisena.

Hallituksella oli vuonna 2023 kolme valmisteluvaliokuntaa. *Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta* valmistelee nimitys- ja palkitsemisasiat hallituksen käsiteltäväksi. *Tarkastusvaliokunta* käsittelee yhtiön taloudelliseen tilanteeseen ja raportointiin sekä sisäiseen tarkastukseen liittyviä asioita. *Sijoitus- ja riskivaliokunta* osallistuu sijoitus- ja riskienhallinta-asioiden valmisteluun.

Valiokuntien kokoonpano vuonna 2023:

Sijoitus- ja riskivaliokunta:

Lasse Svens (pj.), Gisela knuts, Martin Paasi ja Björn Teir

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta:

Gisela knuts (pj.), Henrik Karlsson, Antti Tanskanen ja Taina Vallander

Tarkastusvaliokunta:

Stefan Kapténs (pj.), Andreas Remmer, Panu Routila ja Taina Vallander

Sijoitus- ja riskivaliokunta kokoontui kuusi kertaa vuonna 2023, tarkastusvaliokunta viisi sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunta neljä kertaa.

Hallintoneuvosto

Veritaksen hallintoneuvosto kokoontui kaksi kertaa vuonna 2023. Hallintoneuvoston tehtäviin kuuluu valita työeläkevakuutusyhtiön hallitus, vahvistaa heidän palkkionsa sekä valvoa yhtiön hallintoa, josta hallitus ja yhtiön toimitusjohtaja vastaavat. Professori Kim Wikström toimi hallintoneuvoston puheenjohtajana vuonna 2023. Toiminnanjohtaja Johan Ramsland (STTK) toimi hallintoneuvoston varapuheenjohtajana.

Hallintoneuvoston vaalivaliokunta valmistelee nimitys- ja palkitsemisasiota hallintoneuvostolle ja yhtiökokoukselle. Valiokunnan jäseniä vuonna 2023 olivat Kim Wikström (puheenjohtaja), Taina Vallander (varapuheenjohtaja 1.1.–21.4.2023, STTK), Karoliina Huovila (21.4.–31.12.2023,

varapuheenjohtaja, OTK (SAK)), Tuomas Pere (Elinkeinoelämän keskusliitto EK), Lotta Savinko (Akava) ja Lasse Svens (Elinkeinoelämän keskusliitto EK).

Omat osakkeet

Vuonna 2023 yhtiö ei ostanut yhtään omaa osaketta. Yhtiöllä oli vuoden 2023 lopussa hallussaan kolme omaa osaketta.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Veritaksen tavoitteena on koko organisaation kuuluminen hyvän sisäisen valvonnan piiriin. Hyvän sisäisen valvonnan avulla hallitus, johto ja työntekijät voivat riittävällä varmuudella varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, että taloudellinen raportointi on luotettavaa ja että soveltuvia lakeja ja asetuksia sekä sisäisiä sääntöjä noudatetaan.

Veritaksella on kirjalliset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteet, jotka yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain. Nämä toimintaperiaatteet koskevat yhtiön kaikkea toimintaa. Yhtiön johto tekee vähintään kerran kvartaalissa oman riski- ja vakavaraisuusarvioinnin, joka kattaa kaikki yhtiön keskeiset riskit. Hallitus vahvistaa vuosittaisessa sijoitussuunnitelmassa sijoitustoiminnan periaatteet ja kehukset. Riskienhallintaa esitellään laajemmin tilinpäätöksen liitetietojen riskienhallintaosiossa.

Yhtiön compliance-toiminto vahvistaa yhtiön sisäistä valvontaa seuraamalla määräystenmukaisuuden toteutumista yhtiössä. Toiminto on lakiasiaintoiminnan alainen ja riippumaton muusta organisaatiosta. Yhtiön Compliance Officer raportoi suoraan hallitukselle. Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain compliance-toiminnolle kirjallisesti laadittavat toimintaperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen päätehtävänä on turvata yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuus ja toimivuus asetettujen tavoitteiden ja vahvistettujen toimintamallien mukaisesti. Hallitus vahvistaa sisäisen tarkastuksen suuntaviivat vuosittain laadittavassa sisäisen tarkastuksen suunnitelmassa.

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia

Hallituksen kokoonpano vuodelle 2024 pysyy samana kuin vuonna 2023. Järjestäytymiskokouksessaan tammikuussa 2024 hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gisela Knutsin ja varapuheenjohtajaksi Taina Vallanderin.

Tulevaisuudennäkymät

Vuonna 2024 globaali talouskasvu hidastuu, mutta samanaikaisesti hiipuva inflaatio pitää reaalisen talouskasvun positiivisena. Yhdysvalloissa talouskasvu laskeutuu pehmeästi alkuvuoden aikana ja syvempi taantuma todennäköisesti vältetään, kun vahvana pysyvä työmarkkina tukee yksityistä kulutusta. Euroopassa talouskasvun pudotus on rajumpaa ja taantumaa tuskin voidaan välttää vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Pohjoisen Euroopan vientivetoiset taloudet kärsivät alkuvuoden aikana muita seutuja enemmän ja painuvat syvempään taantumaan. Konkurssien määrä kasvaa alkuvuoden aikana, mutta loppuvuotta kohti näkymät alkavat piristyä rahapolitiikan asteittaisen keventämisen ja investointikysynnän kasvun tukemana. Inflaatio jatkaa edelleenkin rauhoittumistaan loppuvuotta kohti. Keskuspankit alkavat kesän aikana laskea ohjauskorkojaan, mikä helpottaa yritysten asemaa tulevien uudelleenrahoitustarpeiden kanssa.

Veritas jatkaa vuonna 2022 vahvistetun kasvustrategian toteuttamista vuonna 2024. Veritaksen ennätysellisen hyvän myynti vuonna 2023 antaa loistavan lähtökohdan kasvutavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2025 mennessä.

Maan hallitus ja työmarkkinaosapuolet valmistelevat kolmikantaisesti työeläkelainsäädäntöön tarvittavia muutoksia, jotta työeläkejärjestelmän taloudellinen kestävyys voidaan taata ja samalla turvata riittävä etuustaso. Tavoitteena on saavuttaa näitä muutoksia koskeva yksimielisyys viimeistään tammikuussa 2025. Osana tätä työtä selvitetään mekanismeja, joilla voidaan tukea työeläkeyhtiöiden riskinottoa sijoitustoiminnassa. Myös YEL-järjestelmän muutostarvetta arvioidaan hallitusohjelman mukaisesti.

Tuloslaskelma

	1.1–31.12.2023	1.1–31.12.2022
Vakuutustekninen laskelma		
Vakuutusmaksutulo	724 085 122,48	696 505 352,51
Sijoitustoiminnan tuotot	350 172 339,81	456 581 939,49
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-707 060 048,25	-644 449 522,49
Korvausvastuun muutos	-81 955 737,12	-205 410 222,03
	-789 015 785,37	-849 859 744,52
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-71 453 579,26	103 530 406,09
Liikekulut	-13 747 002,91	-19 339 981,31
Sijoitustoiminnan kulut	-198 397 640,88	-387 459 804,88
Vakuutustekninen tulos	1 643 453,87	-41 832,62
Muu kuin vakuutustekninen laskelma		
Tuloverot	-575 862,92	-47 033,76
Tulos varsinaisesta toiminnasta	1 067 590,95	-88 866,38
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	0,00	1 344 981,47
Tilikauden tulos	1 067 590,95	1 256 115,09

Tase

Vastaavaa	31.12.2023		31.12.2022	
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		103 529,52		0,00
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	233 887 568,15		245 349 218,99	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	<u>166 466 760,02</u>	400 354 328,17	<u>169 213 365,25</u>	414 562 584,24
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	2 589 094 761,64		2 382 408 952,03	
Rahoitusmarkkinavälineet	492 627 920,54		418 563 754,80	
Kiinnelainasaamiset	5 228 875,02		14 842 653,31	
Muut lainasaamiset	<u>54 863 106,45</u>	3 141 814 663,65	<u>45 208 090,15</u>	2 861 023 450,29
		3 542 168 991,82		3 275 586 034,53
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	113 980 062,25		112 783 798,66	
Muut saamiset	<u>38 273 735,55</u>	152 253 797,80	<u>50 698 739,56</u>	163 482 538,22
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	769 942,19		918 213,72	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>1 377 537,08</u>	2 147 479,27	<u>1 377 537,08</u>	2 295 750,80
Rahat ja pankkisaamiset	<u>94 786 715,30</u>	96 934 194,57	<u>194 439 469,88</u>	196 735 220,68
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	6 542 285,26		3 925 756,01	
Muut siirtosaamiset	<u>50 242 805,74</u>	56 785 091,00	<u>43 368 549,22</u>	47 294 305,23
Vastaavaa yhteensä		3 848 245 604,71		3 683 098 098,66
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Osakepääoma	14 600 600,00		14 600 600,00	
Ylikurssirahasto	372 281,95		372 281,95	
Muut rahastot	1 574 925,58		1 564 185,49	
Tilikauden tulos	<u>1 067 590,95</u>	17 615 398,48	<u>1 256 115,09</u>	17 793 182,53
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		0,00		0,00
Vakuutustekninen vastuuvelka				
Vakuutusmaksuvastuu	2 091 824 891,93		2 020 371 312,67	
Korvausvastuu	<u>1 666 928 448,27</u>	3 758 753 340,20	<u>1 584 972 711,15</u>	3 605 344 023,82
Velat				
Muut velat		48 333 576,96		32 266 052,96
Siirtovelat		<u>23 543 289,07</u>		<u>27 694 839,35</u>
Vastattavaa yhteensä		3 848 245 604,71		3 683 098 098,66

Rahoituslaskelma

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Saadut vakuutusmaksut	722 704 771	662 126 091
Maksetut korvaukset	-717 919 089	-643 278 427
Saadut korot	20 619 912	7 699 677
Saadut osingot	23 034 758	20 888 480
Saadut muut sijoitustulot ja tulot liiketoiminnan muista tuotoista	109 531 775	137 627 605
Maksetut henkilöstökuluista	-12 726 885	-13 691 630
Muut maksut liiketoiminnan kuluista	-73 729 931	-154 066 390
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	71 515 311	17 305 405
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-118 184	950
Maksetut välittömät verot	-575 863	-47 034
Liiketoiminnan rahavirta	70 821 264	17 259 321
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin, netto (pl. rahavarat)	-168 896 896	-52 862 477
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-331 747	-1 891 295
Investointien rahavirta	-169 228 643	-54 753 773
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot / takuupääoman korot ja muu voitonjako	-1 245 375	-1 092 618
Rahoituksen rahavirta	-1 245 375	-1 092 618
Rahavarojen muutos	-99 652 755	-38 587 069
Rahavarat tilikauden alussa	194 439 470	233 026 539
Rahavarat tilikauden lopussa	94 786 715	194 439 470

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Seuraavat periaatteet koskevat sekä Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksen tilinpäätöstä että sen konsernitilinpäätöstä.

Tilinpäätös on laadittu työeläkevakuutusyhtiölain, eläkelaitosten vakavaraisuusraja laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain, vakuutusyhtiölain, osakeyhtiölain, kirjanpitolain ja -asetuksen säännösten, vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annetun asetuksen, Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään emoyhtiön ja sen suoraan tai välillisesti omistamien tytäryhtiöiden tilinpäätöstiedot. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenomenetelmän mukaisesti. Vanhimpien tytäryhtiöiden osalta eliminoinnit on tehty 31.12.1972 päivätyn tilinpäätöksen arvojen mukaisesti. Tytäryhtiöosakkeiden hankintameno on eliminoitu tytäryhtiöiden hankintahetken omaa pääomaa vastaan. Konserniaktiiva on kohdistettu joko maa-alueisiin tai rakennuksiin. Rakennuksiin kohdistettu konserniaktiiva poistetaan rakennusten poistosuunnitelman mukaan. Konsernitilinpäätöksestä on eliminoitu konsernin sisäinen osakeomistus. Vähemmistöosakkaiden osuus tilikauden tuloksesta ja konsernin omasta pääomasta kirjataan vähemmistöosuutena. Konsernin liitetiedoissa ei ole esitetty eriä, jotka näkyvät emoyhtiön liitetiedoissa.

Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas omistaa Kauppakeskus Hansa Ky:n yhteensä kolmen äänettömän yhtiömiehen osuuksista 49 %. Lisäksi Veritas omistaa Kauppakeskus Hansa Ky:n vastuullisena yhtiömiehenä toimivan Kauppakeskus Hansa GP Oy:n osakkeista 49 %. Kauppakeskus Hansa GP Oy:ssä on kaikkiaan kolme osakasta. Osakassopimuksessa sovittujen rahaston päätöksentekoa koskevien periaatteiden mukaan Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksella ei ole määräävää vaikutusvaltaa rahastossa. Osuudet Kauppakeskus Hansa Ky:ssä ja Kauppakeskus Hansa GP Oy:ssä ovat luonteeltaan finanssisijoituksia eikä niitä ole konsolidoitu konsernitilinpäätöksessä. Konsernitilinpäätöksessä Kauppakeskus Hansa Ky:n osuuksien kirjanpitoarvo on joko hankintameno tai sitä alaisempi käypä arvo. Kirjanpitoarvon ja käyvän arvon erotus sisältyy konsernin arvostuseroihin.

Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Helsingin Topeliuksenkatu 5 teki 6,5 miljoonan euron arvonnkorotuksen maa-alueen kirjanpitoarvoon tilinpäätöksessä 2022. Maa-alueen kirjanpitoarvo arvonnkorotuksineen on noin 90 prosenttia ulkopuolisen arvioitsijan laatiman arviokirjan mukaisesta markkina-ar-

vosta. Kiinteistö Oy Helsingin Topeliuksenkatu 5 jakautui 30.11.2023 kuudeksi uudeksi tytäryhtiöksi. Jakautuneen tytäryhtiön lopputilityksessä oikaistiin 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2022 tehdystä arvonnkorotuksesta.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan. Valuuttakurssierot on käsitelty muina sijoitustoiminnan tuottoina tai kuluina.

Omaisuuksien arvostus taseessa

Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot kirjataan alkuperäiseen hankintamenoonsa suunnitelman mukaisilla tasapoistoilla vähennettynä.

Kiinteistöt kirjataan hankintameno mukaan suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä. Jos todennäköinen luovutushinta on kirjanpitoarvoa alempi, kiinteistö arvostetaan alemman arvon mukaan.

Kiinteistöosakkeet kirjataan hankintameno tai alemman todennäköisen luovutushinnan mukaan. Tiettyjen kiinteistöomistusten kirjanpitoarvoihin on tehty arvonnkorotus.

Osakkeet ja osuudet kirjataan keskihintaperiaatteen mukaan ja arvostetaan hankintamenoon tai sitä alaisempaan käypään arvoon. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan siltä osin kuin käypä arvo ylittää arvonalennuksilla korjatun kirjanpitoarvon.

Käyttöomaisuusosakkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alaisempaan todennäköisen luovutushintaan.

Rahoitusmarkkinavälineet kirjataan alkuperäiseen hankintamenoon korjattuna rahoitusmarkkinavälineen juoksuajalle jaksotetulla nimellisarvon ja hankintameno erotuksella. Siltä osin kuin käypä arvo on kirjanpitoarvoa alempi eikä aleneminen johdu yleisen korkotason muutoksista, rahoitusmarkkinavälineiden arvo on alennettu käypään arvoon. Aikaisemmin tehdyt alaskirjaukset palautetaan siltä osin kuin käypä arvo ylittää alaskirjauksin korjatun kirjanpitoarvon.

Lainasaamiset ja muut saamiset kirjataan alkuperäiseen arvoon tai alaisempaan todennäköiseen arvoon. Lakisääteisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksusaamiset on merkitty taseeseen alkuperäiseen arvoon tai tätä alaisempaan todennäköiseen arvoon.

Suojauslaskentaa ei sovelleta johdannaisinstrumentteja kirjattaessa siitä huolimatta, onko johdannaistransaktio suojaava vai ei. Johdannaisinstrumenttien kirjanpitoarvo muodostuu hankintahinnasta tai alemmasta käyvästä

arvosta. Realisoimattomia positiivisia arvonmuutoksia ei merkitä kirjanpitoon. Suljettujen tai päättyneiden johdannaissovimusten tulos on kirjattu kokonaisuudessaan tulosvaikutteisena.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Liitetiedoissa annetaan yksityiskohtaisemmat tiedot lainaksi annetuista arvopapereista.

Käyvän arvon määrittely

Kiinteistöjen käypä arvo määritetään vuosittain erikseen Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla. Käyvällä arvolla tarkoitetaan todennäköistä luovutushintaa, joka voidaan saada vapailla markkinoilla riippumattomien osapuolten välillä tehtävässä kaupassa. Kiinteistösisjoitusten käyvät arvot perustuvat ulkopuolisten arvioijien laatimiin arviokirjoihin ja laskelmiin.

Noteerattujen arvopapereiden käypänä arvona käytetään viimeksi tilinpäätöspäivänä noteerattua ostokurssia. Niiden arvopapereiden osalta, joille ei tilinpäätöspäivänä ole noteerattu ostokurssia, on käytetty viimeksi noteerattua päätöskurssia. Pörssissä noteeraamattomien osakeomistuksien käypä arvo muodostuu yleensä alkuperäisestä hankintamenosta tai todennäköisestä luovutushinnasta tai substanssiarvon, voittokertoimien ja/tai tehtyjen osakauppojen perusteella lasketusta arvosta. Niin kutsuttujen pääomarahasto-osuuksien ja muiden noteeraamattomien rahastojen käypänä arvona käytetään yleensä hallinnointiyhtiön alalla hyväksytyjen arviointiperiaatteiden mukaan tekemää arviota osuuksien arvosta.

Noteeraamattomien rahoitusmarkkinavälineiden ja lainasaamisten käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa. Noteeraamattomat vaihtovelkakirjalainat arvostetaan noudattaen samoja periaatteita kuin noteeraamattomia osakkeita arvostettaessa.

Noteerattujen johdannaisinstrumenttien käypänä arvona käytetään markkinahintoja. Noteeraamattomien johdannaisinstrumenttien käyvät arvot perustuvat ulkopuolisilta tahoilta saatuihin arvoihin.

Suunnitelman mukaiset poistot

Konsernin poistosuunnitelma on laadittu yhtenäisten periaatteiden mukaan ja perustuu arvioon varojen taloudellisesta käyttöiästä. Poistot perustuvat pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintahintaan. Mikäli alkuperäistä hankintahintaa ei ole historiallisesti pystytty selvittämään, lähtöarvona on ollut 31.12.1993 päivätyn taseen kirjanpidollinen jäännösarvo ja mainittuun ajankohtaan perustuva taloudellinen elinikä. Seuraavia taloudellisia käyttöaikoja on sovellettu:

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Sijoitukset	
Teollisuus-, liike- ja toimistorakennukset	40 vuotta
Asuinrakennukset	50 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Konttorikalusteet	5 vuotta
Autot	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muu kalusto	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	8 vuotta

IT-järjestelmien kehittämismenojen kirjausperiaatteita muutettiin tilinpäätöksessä 2022. Aikaisemmin aktivoitiin merkittävät IT-järjestelmien kehittämismenot tase-erään aineettomat hyödykkeet. Aktivoitujen kehittämismenojen poistoaika oli 5 tai 10 vuotta. Vuoden 2022 tilinpäätöksestä lähtien IT-järjestelmien kehittämismenoja ei enää aktivoi- da ja vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjattiin 2,9 miljoonan euron kertapoisto joka vastasi aikaisempina tilikausina aktivoitujen IT-järjestelmien kehittämismenojen poistama- tonta hankintamenoa.

Jos kirjausperiaatteita ei olisi muutettu, kokonaisliikeku- lut olisivat olleet noin 6,9 miljoonaa euroa alhaisemmat vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Tämä summa koostuu sekä yllä mainitusta 2,9 miljoonan euron kertapoistosta aikai- sempina tilikausina aktivoituista IT-järjestelmien kehittä- mismenoista että vuoden 2022 aikana käyttöön otettujen IT-järjestelmien kehittämismenoista. Näiden uusien IT-jär- jestelmien kehittämismenojen poistamaton hankintameno olisi ollut noin 4,0 miljoonaa euroa tilinpäätöksessä 2022 ellei kirjausperiaatteita olisi muutettu. Kokonaisummasta (6,9 miljoonaa euroa) noin 4,9 miljoonaa euroa sisältyy tu- loslaskelman erään liikekulut (vakuutusten hoitokulut), noin 1,9 miljoonaa euroa erään maksetut korvaukset (korvaus- toiminnon hoitokulut) ja noin 0,1 miljoonaa euroa sijoitus- toiminnan kuluihin.

Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa vähennettyjen poistojen välinen poistoeron muutos on ilmoitettu erikseen emoyhtiön tuloslaskelmassa. Taseessa kertynyt poistoero ilmoitetaan emoyhtiön tilinpäätössiirtojen yhteydessä.

Toimintokohtaiset kustannukset

Liikekulut ja poistot ilmoitetaan tuloslaskelmassa toimin- tokohtaisesti vuosittain tehtyjen selvitysten perusteella. Prosentuaalinen jakauma voi siis vaihdella vuosittain.

Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutustekninen vastuuvélka lasketaan Sosiaali- ja ter- veysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti.

Vakuutustekninen vastuovelka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta.

Vakuutusmaksuvastuuseen kuuluu yhtiön vakavaraisuuspääomaan sisältyvä osittamaton lisävakuutusvastuu sekä ositettu lisävakuutusvastuu, joka sisältää tuleviin asiakashyviksiin varatun määrän. Lisäksi vakuutusmaksuvastuuseen kuuluu osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jonka määrä riippuu eläkelaitosten keskimääräisestä osakesijoitustuotosta.

Tilinpäätössiirrot ja laskennallinen verovelka

Erillisten yhtiöiden tilinpäätöksessä laskennallista verovelkaa ei vähennetä tilinpäätössiirroista. Konsernitaseessa tilinpäätössiirrot on jaettu vähemmistöosuuden erottamisen jälkeen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan ja tulososuuden muutokseen.

Verot

Tuloslaskelmassa ilmoitetut verot sisältävät paitsi tilikauden arvioitun veron myös mahdolliset aikaisempien vuosien veroja koskevat oikaisuerät.

Tilikauden voitto

Tilikauden voitto määritellään Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa laskuperusteissa. Laskuperusteissa määritellään miten kirjanpidollinen tulos jakautuu osittamattoman ja ositetun lisävakuutusvastuun muutokseen sekä tilikauden voittoon.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella ja lisäeläkejärjestely ryhmäeläkevakuutuksella. Eläkekulut on kirjanpidossa esitetty suoriteperusteisesti.

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1. Lakisääteisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset	2023	2022
Vakuutusmaksutulo		
Ensivakuutus		
TyEL:n mukainen vakuutus		
Työnantajan osuus	451 615 045,80	436 902 557,85
Työntekijän osuus	193 723 638,60	185 400 557,88
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus		
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus		
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	78 746 438,08	74 202 236,78
Vakuutusmaksutulo	724 085 122,48	696 505 352,51
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista (-)		
TyEL	9 324 341,79	3 494 432,74
YEL	746 559,42	611 083,45
	10 070 901,21	4 105 516,19
Maksetut korvaukset		
Ensivakuutus		
Maksettu eläkkeensaajille		
TyEL:n mukainen vakuutus	556 683 827,31	504 507 413,16
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	4 568 973,96	4 356 155,98
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	96 672 384,54	87 676 022,67
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	2 108 333,86	1 886 055,89
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia		
TyEL-eläkkeet	73 910 627,84	72 467 870,46
YEL-eläkkeet	3 303 039,01	4 446 198,79
Osuus työttömyysvakuutusrahaston (TVR) vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	-11 945 204,87	-17 040 545,61
YEL:n valtion osuus	-24 037 370,20	-22 799 811,21
VEKL:n valtion korvaus	-311 270,75	-254 509,71
	700 953 340,70	635 244 850,42
Korvaustoiminnon hoitokulut	5 449 538,34	8 626 304,78
Työkyvyttömyysriskin hallinnasta aiheutuneet kulut	657 169,21	578 367,29
Maksetut korvaukset yhteensä	707 060 048,25	644 449 522,49
1.2. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	2023	2022
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot, konserni	2 790 701,54	1 873 335,45
Muut tuotot	42 132 125,72	46 466 439,69
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	23 034 757,63	20 888 480,45
Korkotuotot	20 445 740,03	7 006 221,45
Muut tuotot	55 547 934,79	123 294 466,75
Yhteensä	143 951 259,71	199 528 943,79
Arvon alentumisten palautukset	22 686 188,02	6 377 178,88
Myyntivoitot	183 534 892,08	250 675 816,82
Yhteensä	350 172 339,81	456 581 939,49
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista, konserni	23 032 977,97	20 854 663,56
Kulut kiinteistösijoituksista	4 205 706,61	4 397 924,69
Kulut muista sijoituksista	46 438 229,31	132 526 264,87
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	118 183,78	-949,59
Yhteensä	73 795 097,67	157 777 903,53
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	59 537 079,32	85 189 965,75
Rakennusten suunnitelmapoistot	192 496,48	238 488,37
Myyntitappiot	64 872 967,41	144 253 447,23
Yhteensä	198 397 640,88	387 459 804,88
Sijoitustoiminnan nettotuotto	151 774 698,93	69 122 134,61

1.3. Tuloslaskelman erä liikekulut		2023	2022
Vakuutusten hankintamenot:			
Ensivakuutusten palkkiot	2 029 851,42		1 710 267,83
Muut vakuutusten hankintamenot	1 776 295,75	3 806 147,17	2 138 391,34
			3 848 659,17
Vakuutusten hoitokulut			
Hallintokulut:			
<i>Lakisääteiset maksut</i>			
ETK:n kustannusosuus	1 028 636,33		984 364,28
Oikeushallintomaksu	95 502,94		85 656,36
Finanssivalvonnan valvontamaksu	100 301,90	1 224 441,17	91 292,98
Muut hallintokulut		3 144 611,40	3 322 605,12
Yhteensä		13 747 002,91	19 339 981,31
1.4. Kokonaisliikekulut toiminnoittain		2023	2022
Maksetut korvaukset			
Korvaustoiminnan hoitokulut	5 449 538,34		8 626 304,78
Työkyvyttömyysriskin hallinnasta aiheutuneet kulut	657 169,21	6 106 707,55	578 367,29
			9 204 672,07
Liikekulut			
Sijoitustoiminnan hoitokulut			
Kulut kiinteistösjoiutuksista		2 490 100,65	2 392 764,16
Kulut muista sijoituksista		9 297 244,00	8 031 150,17
Kokonaisliikekulut yhteensä		31 641 055,11	38 968 567,71
1.5. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot		2023	2022
1. Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		11 399 550,33	10 881 467,01
Eläkekulut		1 881 484,13	2 051 002,02
Muut henkilöstösivukulut		783 685,21	608 303,74
Yhteensä		14 064 719,67	13 540 772,77
2. Johdon palkat ja palkkiot			
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		513 031	368 741
Hallituksen jäsenet		152 480	164 230
Hallintoneuvoston jäsenet		33 920	36 220
3. Johdon eläkesitoumukset ja rahalainat			
Yhtiö ei ole sitoutunut muihin kuin lakisääteisiin eläkejärjestelyihin koskien toimitusjohtajaa, hänen sijaistaan tai hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä. Yhtiön toimitusjohtajalle, hänen sijaiselle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille ei ole myönnetty lainoja.			
4. Tilintarkastajan palkkiot			
Tilintarkastus		83 818	79 896
Muut palvelut		0	0
5. Henkilöstön keskimääräinen luku			
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		130	146

Taseen liitetiedot

2.1. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero	2023			2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Sijoitukset 31.12.						
Kiinteistösjoiutukset						
Kiinteistöt	5 669 806	5 669 806	13 384 518	5 849 930	5 849 930	14 120 000
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	206 870 896	207 634 371	295 516 696	217 137 729	217 901 205	332 711 873
Kiinteistöosakkeet omistusyhteyksyrityksissä	15 005 629	15 005 629	19 800 000	15 005 629	15 005 629	21 400 000
Muut kiinteistöosakkeet	5 552 281	5 552 281	8 160 000	6 561 647	6 561 647	7 813 679
Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot	25 482	25 482	25 482	30 809	30 809	30 809
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	166 466 760	166 466 760	166 466 760	169 213 365	169 213 365	169 213 365
Sijoitukset omistusyhteyksyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	3 393 854	3 393 854	5 467 103	3 393 854	3 393 854	5 368 854
Lainasaamiset	675 000	675 000	675 000	575 000	575 000	575 000
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	2 585 700 908	2 585 700 908	3 216 596 617	2 379 015 098	2 379 015 098	2 936 629 748
Rahoitusmarkkinavälineet	490 717 499	492 627 921	504 367 583	418 878 338	418 563 755	406 671 598
Kiinnelainasaamiset	5 228 875	5 228 875	5 228 875	14 842 653	14 842 653	14 842 653
Muut lainasaamiset	54 188 106	54 188 106	54 421 013	45 208 090	45 208 090	45 208 090
	<u>3 539 495 094</u>	<u>3 542 168 992</u>	<u>4 290 109 648</u>	<u>3 275 712 142</u>	<u>3 276 161 035</u>	<u>3 954 585 670</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta.	<u>1 910 422</u>			<u>-314 583</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		131 691			131 691	
Muita arvonorotuksia		631 784			631 784	
		<u>763 476</u>			<u>763 476</u>	
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>747 940 656</u>			<u>678 424 635</u>
Ei-suojaavat johdannaiset 31.12.		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset						
Ennakkomaksut optiosopimuksista		1 627 275	3 729 719		6 375 173	8 644 425
Futuurit		0	0		0	0
Terminisopimukset		0	0		0	0
Muut velat						
Ennakkomaksut optiosopimuksista		-5 681 441	-4 365 837		-10 387 869	-6 202 501
Futuurit		-310 666	2 551 586		-2 884 939	-2 884 939
Terminisopimukset		-2 440 123	22 000 179		-2 590 596	4 755 009
		<u>-6 804 956</u>	<u>23 915 647</u>		<u>-9 488 232</u>	<u>4 311 994</u>
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>30 720 603</u>			<u>13 800 225</u>

2.2. Kiinteistösjoitusten muutokset	2023		
	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet ¹⁾	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Lainasaamiset omistus- yhteisy yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	269 259 215	169 213 365	0
Lisäykset	95 475	4 425 000	0
Vähennykset	0	-7 171 605	0
Hankintameno 31.12.	269 354 690	166 466 760	0
Kertyneet poistot 1.1.	-6 387 702		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0		
Tilikauden poistot	-192 496		
Kertyneet poistot 31.12.	-6 580 198		
Arvon alentumiset 1.1.	-18 285 770		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0		
Tilikauden arvonalentumiset	-11 975 106		
Arvon alentumisten palautukset	610 477		
Arvon alentumiset 31.12.	-29 650 399		
Arvonkorotukset 1.1.	763 476		
Lisäykset	0		
Vähennykset	0		
Arvonkorotukset 31.12.	763 476		
Kirjanpitoarvo 31.12.	233 887 568	166 466 760	0

¹⁾ sisältää kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot

2.3. Osakkeet ja osuudet 31.12.2023	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kotimaiset noteeratut osakkeet				
AALLON GROUP OYJ	Suomi	1,79 %	600 105	739 661
AKTIA BANK ABP A	Suomi	8,32 %	41 654 202	56 900 483
ANORA GROUP OYJ	Suomi	0,68 %	2 005 600	2 005 600
CARGOTEC OYJ B	Suomi	0,52 %	8 632 115	14 976 750
ENENTO GROUP OYJ	Suomi	0,37 %	1 578 518	1 731 772
ENERSENSE INTERNATIONAL OYJ	Suomi	2,40 %	1 703 709	1 703 709
EXEL OYJ	Suomi	1,77 %	527 103	527 103
FARON PHARMACEUTICALS OY	Suomi	0,94 %	1 301 682	2 422 080
FORTUM OYJ	Suomi	0,09 %	10 970 400	10 970 400
F-SECURE CORP	Suomi	0,49 %	195 695	1 729 750
HERANTIS PHARMA ABP	Suomi	3,53 %	1 094 772	1 094 772
HUHTAMÄKI OYJ	Suomi	0,19 %	6 935 836	7 340 000
DETECTION TECHNOLOGY OY	Suomi	2,31 %	4 630 340	4 630 340
KONECRANES ABP	Suomi	0,36 %	9 028 276	11 619 450
KEMIRA OYJ	Suomi	0,60 %	10 585 094	15 577 500
KEMPOWER OYJ	Suomi	0,15 %	493 640	2 729 640
KESKO OYJ B	Suomi	0,23 %	7 273 260	11 289 600
KONE OYJ B	Suomi	0,02 %	4 795 729	4 967 600
KOSKISEN OY	Suomi	0,63 %	870 000	870 000
KREATE GROUP OYJ	Suomi	1,95 %	1 263 500	1 263 500
LAMOR CORP OYJ	Suomi	2,63 %	1 826 085	1 826 085
LAPWALL OYJ	Suomi	1,52 %	600 002	661 767
LASSILA & TIKANOJA OYJ	Suomi	0,47 %	1 771 595	1 771 595
LEADDESK OYJ	Suomi	3,08 %	1 189 760	1 189 760
MANDATUM HOLDING OY	Suomi	0,13 %	2 174 141	2 645 500
METSÄ BOARD OYJ	Suomi	0,25 %	3 782 590	5 875 300
METSO OYJ	Suomi	0,42 %	18 651 701	32 095 000
MARIMEKKO OYJ	Suomi	0,92 %	676 350	4 980 000
MUSTI GROUP OY	Suomi	0,51 %	1 576 029	4 437 000
NORDEA BANK ABP	Suomi	0,07 %	21 960 034	28 223 330
NESTE OIL OYJ	Suomi	0,11 %	20 834 832	27 700 600
NOKIA OYJ	Suomi	0,14 %	24 568 600	24 568 600
OLVI OYJ A	Suomi	1,21 %	3 521 504	5 750 250
OPTOMED OYJ	Suomi	0,82 %	548 031	548 031
ORION OYJ B	Suomi	0,36 %	13 799 484	15 291 900
ORTHEX OYJ	Suomi	1,13 %	1 076 000	1 076 000
PUUILO OYJ	Suomi	0,36 %	2 069 028	2 693 092
RAISIO OYJ VAIHTO-OSAKE	Suomi	2,05 %	5 215 200	5 215 200
SAMPO OYJ A	Suomi	0,10 %	17 821 530	19 179 325
STORA ENSO OYJ, R	Suomi	0,27 %	17 042 126	20 546 050
STOCKMANN OYJ ABP	Suomi	0,11 %	516 645	516 645
TIETO OYJ	Suomi	0,32 %	8 185 200	8 185 200
TOKMANNI GROUP OYJ	Suomi	0,87 %	3 609 293	7 425 600
UNITED BANKERS OYJ	Suomi	0,46 %	668 513	710 000
UPM-KYMMENE OYJ	Suomi	0,16 %	23 150 741	28 236 600
VAISALA OYJ A-SHS	Suomi	0,57 %	3 181 535	6 749 000
VALMET ABP	Suomi	0,23 %	7 198 651	11 192 900
VIAFIN SERVICE OYJ	Suomi	3,44 %	1 149 019	1 568 750
VIKING LINE ABP	Suomi	0,65 %	1 961 346	2 100 683
WITHSECURE OYJ	Suomi	0,71 %	1 297 828	1 297 828
ÅLANDSBANKEN ABP A	Suomi	0,81 %	1 924 188	3 833 708
ÅLANDSBANKEN ABP B	Suomi	1,74 %	3 521 369	8 238 374
Ulkomaiset noteeratut osakkeet				
4IMPRINT GROUP PLC	Iso-Britannia	0,03 %	503 331	510 086
ABB LTD	Sveitsi	0,00 %	2 308 944	2 645 738
AIR LIQUIDE SA	Ranska	0,00 %	3 328 825	3 945 088
AIRBUS SE	Ranska	0,00 %	2 417 290	2 879 056
ALLEIMA AB	Ruotsi	0,08 %	846 571	1 344 403
ALLIANZ SE	Saksa	0,00 %	3 129 416	3 508 275
ARYZTA AG	Sveitsi	0,03 %	502 808	502 808

2.3. Osakkeet ja osuudet 31.12.2023	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
ASML HOLDING NV	Alankomaat	0,00 %	3 716 062	4 362 880
ASTRAZENECA PLC	Iso-Britannia	0,00 %	1 469 199	1 521 945
ATLAS COPCO AB	Ruotsi	0,00 %	1 417 113	2 029 786
BANCO SANTANDER SA	Espanja	0,01 %	2 546 448	3 128 256
BASF SE	Saksa	0,01 %	2 120 085	2 340 240
BNP PARIBAS SA	Ranska	0,00 %	2 936 344	3 147 774
BP PLC	Iso-Britannia	0,00 %	2 987 694	2 987 694
BURCKHARDT COMPRESSION HOLDING	Sveitsi	0,03 %	498 746	520 140
CAPGEMINI SE	Ranska	0,00 %	731 837	849 375
COMPASS GROUP PLC	Iso-Britannia	0,01 %	2 991 674	3 336 110
CRANSWICK PLC	Iso-Britannia	0,02 %	510 217	569 634
DEUTSCHE BOERSE AG	Saksa	0,01 %	2 121 062	2 401 980
DEUTSCHE POST AG	Saksa	0,00 %	1 663 163	1 888 396
DEUTSCHE TELEKOM AG	Saksa	0,00 %	1 577 400	1 710 947
DIAGEO PLC	Iso-Britannia	0,00 %	2 011 244	2 011 244
ELEKTA AB	Ruotsi	0,08 %	1 653 613	2 225 126
ENEL SPA	Italia	0,00 %	1 409 332	1 695 960
ESSILORLUXOTTICA SA	Ranska	0,00 %	2 798 776	2 904 640
FUTURE PLC	Iso-Britannia	0,07 %	741 448	741 448
GAMES WORKSHOP GROUP PLC	Iso-Britannia	0,03 %	983 776	1 075 657
GAZTRANSPORT ET TECHNIGAZ SA	Ranska	0,02 %	718 800	718 800
GETINGE AB	Ruotsi	0,03 %	1 243 257	1 311 013
GREGGS PLC	Iso-Britannia	0,03 %	897 532	897 532
HEXAGON AB	Ruotsi	0,00 %	917 409	977 785
HSBC HOLDINGS PLC	Iso-Britannia	0,00 %	3 711 015	4 196 762
IBERDROLA SA	Espanja	0,00 %	1 806 528	1 982 290
INDUSTRIA DE DISEÑO TEXTIL SA	Espanja	0,00 %	1 134 892	1 671 832
INDUTRADE AB	Ruotsi	0,02 %	985 122	1 293 709
INSTALCO AB	Ruotsi	0,07 %	661 860	661 860
INTRUM AB	Ruotsi	0,10 %	786 995	786 995
INVESTOR AB	Ruotsi	0,00 %	1 481 337	1 891 087
IPSEN SA	Ranska	0,01 %	765 614	797 720
JDE PEET'S NV	Alankomaat	0,01 %	881 832	881 832
KJELL GROUP AB	Ruotsi	1,70 %	1 351 748	1 351 748
KONINKLIJKE AHOLD DELHAIZE NV	Alankomaat	0,00 %	1 014 585	1 014 585
KRONES AG	Saksa	0,01 %	495 601	514 280
L'OREAL SA	Ranska	0,00 %	2 409 336	2 838 780
LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SE	Ranska	0,00 %	5 060 460	5 060 460
MERCEDES-BENZ GROUP AG	Saksa	0,00 %	1 587 868	1 632 294
NATIONAL GRID PLC	Iso-Britannia	0,00 %	1 498 411	1 560 734
NESTLE SA	Sveitsi	0,00 %	5 843 683	5 843 683
NOVARTIS AG	Sveitsi	0,00 %	3 979 810	4 571 293
NOVO NORDISK A/S	Tanska	0,00 %	3 955 444	3 972 917
OX2 AB	Ruotsi	0,07 %	916 163	916 163
RELX PLC	Iso-Britannia	0,00 %	1 931 919	2 579 356
REPSOL SA	Espanja	0,01 %	1 706 171	1 706 171
RIO TINTO PLC	Iso-Britannia	0,00 %	2 511 316	2 655 302
ROCHE HOLDING AG	Sveitsi	0,00 %	4 522 061	4 522 061
RUSTA AB	Ruotsi	0,16 %	972 822	1 680 786
SANDVIK AB	Ruotsi	0,00 %	808 017	882 480
SANOFI	Ranska	0,00 %	3 350 238	3 355 154
SAP SE	Saksa	0,00 %	2 485 759	3 221 988
SCHNEIDER ELECTRIC SE	Ranska	0,00 %	3 119 117	3 816 960
SECURITAS AB	Ruotsi	0,04 %	1 685 659	1 952 956
SIEMENS AG	Saksa	0,00 %	3 828 614	4 731 282
SINCH AB	Ruotsi	0,05 %	670 566	1 352 920
SKANDINAVISKA ENSKILDA BANKEN AB (PUBL)	Ruotsi	0,01 %	2 206 966	2 626 893
STELLANTIS NV	Alankomaat	0,00 %	1 134 807	1 653 930
STMICROELECTRONICS NV	Sveitsi	0,00 %	1 253 186	1 456 567
SWEDBANK AB	Ruotsi	0,01 %	1 792 779	2 103 911
SYNSAM AB	Ruotsi	0,19 %	1 154 470	1 154 470
TESCO PLC	Iso-Britannia	0,00 %	981 313	1 025 865
TOTALENERGIES SE	Ranska	0,00 %	2 080 455	2 094 060
TRIGANO SA	Ranska	0,02 %	507 665	563 540

2.3. Osakkeet ja osuudet 31.12.2023	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
TRUECALLER AB	Ruotsi	0,12 %	1 221 386	1 221 386
UBISOFT ENTERTAINMENT SA	Ranska	0,03 %	803 880	803 880
UBS GROUP AG	Sveitsi	0,00 %	1 985 297	3 258 272
UNILEVER PLC	Iso-Britannia	0,00 %	2 767 486	2 767 486
UNIVERSAL MUSIC GROUP NV	Alankomaat	0,00 %	984 607	1 032 400
VIMIAN GROUP AB	Ruotsi	0,08 %	897 719	999 009
VINCI SA	Ranska	0,00 %	2 326 803	2 603 272
VODAFONE GROUP PLC	Iso-Britannia	0,00 %	989 934	989 934
VONOVIA SE	Saksa	0,00 %	499 637	570 800
ZURICH INSURANCE GROUP AG	Sveitsi	0,00 %	3 075 433	3 274 892

Kotimaiset noteeraamattomat osakkeet

ALANDIA HOLDING AB	Suomi	27,52 %	3 033 854	3 033 854
PESMEL GROUP OY	Suomi	4,08 %	1 374 600	1 714 332
POHJANTÄHTI KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ, GARANTIANDELAR	Suomi	-	6 604 512	6 604 512
TORNATOR OY	Suomi	2,50 %	2 000 000	54 375 000

Osakerahastot

AMUND I MSCI JAPAN UCITS ETF UCITS ETF ACC	-	9 995 801	10 102 841
AMUNDI MSCI EUROPE QUALITY FACTOR UCITS ETF EUR C	-	16 816 127	17 254 440
ARTISAN US FOCUS FUND I ACC USD ACC SH S	-	17 149 046	30 817 495
CANDORIS ICAV-NEXT CENTURY GROWTH US SMALL CAP GROWTH FUND 11 USD ACC	-	15 170 064	15 243 856
DIREXION NASDAQ-100 EQUAL WEIGHTED INDEX SHARES	-	9 886 878	10 723 620
EVLI EMERGING FRONTIER FUND IB	-	8 795 891	16 245 398
FISHER INVESTMENTS INSTITUTIONAL US ALL CAP - US DOLLAR 2 CLASS SHARE	-	38 946 689	63 800 141
INVESCO MARKETS PLC - INVESCO S&P 500 ESG UCITS ETF ACC	-	78 389 544	81 138 750
ISHARES CORE S&P 500	-	34 690 365	45 801 408
ISHARES MSCI CHINA UCITS ETF USD ACC	-	8 586 393	8 586 393
ISHARES MSCI INDIA UCITS ETF USD ACC	-	19 977 587	20 821 450
ISHARES MSCI USA ESG SCREENED UCITS ETF USD ACC	-	55 104 796	75 094 525
ISHARES NASDAQ 100 UCITS ETF USD ACC	-	28 021 330	34 873 875
JPMORGAN GLOBAL EME MARKETS RESEARCH ENH INDEX EQ ESG UCITS ETF	-	53 075 540	53 075 540
JPMORGAN JAPAN RESEARCH ENHANCED INDEX EQUITY ESG UCITS ETF USD ACC	-	30 605 520	31 921 960
KRANESHARES CSI CHINA INTERNET UCITS ETF USD	-	7 603 788	7 603 788
LYXOR MSCI EMERGING MARKETS EX CHINA UCITS ETF ACC	-	51 018 946	54 862 920
MELCHIOR EUROPEAN OPPORTUNITIES FUND	-	16 453 499	21 446 578
NORTHCAPE CAPITAL GLOBAL EMERGING MARKETS FUND	-	31 274 749	31 274 749
ORCHARD US SMALL CAP VALUE FUND	-	16 105 898	20 617 467
SPDR MSCI WORLD UCITS ETF ACC	-	1 000 769	1 000 769
UBS IRL ETF PLC - S&P 500 ESG UCITS ETF USD ACC	-	79 976 940	92 960 198
WELLINGTON STRATEGIC EUROPEAN EQUITY S	-	15 616 135	41 555 233
XTRACKERS CSI300 SWAP UCITS ETF 1C	-	8 099 220	8 099 220
XTRACKERS MSCI JAPAN ESG UCITS ETF 1C	-	13 388 435	14 266 720
XTRACKERS S&P 500 EQUAL WEIGHT UCITS ETF 1C	-	10 964 249	11 034 941

Korkorahastot

AKTIA EMERGING MARKET LOCAL CURRENCY FRONTIER BOND+ D	-	35 262 346	41 778 321
AKTIA EUROPEAN HIGH YIELD BOND+D	-	5 304 184	5 644 936
ARES GLOBAL MULTI-ASSET CREDIT (CAYMAN), L.P	-	20 106 565	20 876 296
BARINGS GLOBAL LOAN FUND CLASS D EUR ACC	-	3 002 660	3 393 722
CREDIT OPPORTUNITY FUND XVII	-	13 106 575	13 106 575
EMSO EMERGING MARKETS UNCONSTRAINED BOND FUND	-	51 943 144	58 576 117
EVLI EUROPEAN HIGH YIELD B	-	36 473 190	40 507 058
GLOBAL EVOLUTION EM HIGH CONVICTION FUNDS CLASS I-SC SHARES USD	-	30 030 030	32 146 697
GLOBAL EVOLUTION FRONTIER LOCAL MARKETS	-	29 845 686	31 987 783
ICG STRUCTURED SPECIAL OPPORTUNITIES (CAYMAN) MASTER LP	-	20 446 879	28 144 744
ICG TOTAL CREDIT FUND	-	46 322 627	66 889 273
LGT EM FRONTIER LC BOND SUB-FUND CLASS K	-	37 747 342	41 568 446
LGT EM LOCAL CURRENCY BOND	-	30 518 052	33 407 806
M&G EUROPEAN CREDIT INVESTMENT FUND EUR SHARE CLASS E ACC	-	50 776 626	51 975 475
NINETY ONE EMERGING MARKETS LOCAL CURRENCY TOTAL RETURN D DEBT FUND	-	18 634 172	18 634 172
PIMCO DISCO OFFSHORE FUND III LP	-	183 210	601 894
SIM US HIGH YIELD OPPORTUNITIES FUND US INS CAP	-	47 906 631	54 997 848
SHENKMAN MULTI-ASSET CREDIT FUND A-1 ACCUMULATING USD	-	18 613 848	18 613 848

2.3. Osakkeet ja osuudet 31.12.2023	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
UBAM EMERGING MARKETS FRONTIED BOND		-	478 048	548 376
UI-AKTIA SUSTAINABLE CORPORATE BOND FUND IX EUR ACC		-	19 917 491	21 089 593
UNIINSTITUTIONAL SHORT TERM CREDIT M		-	20 777 580	20 777 580
UNIINSTITUTIONAL STRUCTURED CREDIT		-	34 894 370	37 038 923
VAN ECK ICAV UNCONSTRAINED EMERGING MARKETS BOND		-	42 725 018	42 725 018
Pääomarahastot				
ABAC SOLUTIONS (SCA) SICAR		-	5 459 910	5 459 910
ABAC SUSTAINABLE VALUE II, FCR		-	3 481 002	3 481 002
ABRIS CEE MID-MARKET FUND II LP		-	4 251 487	5 133 164
ACTIS ENERGY 4 [A] LP		-	1 168 138	1 168 138
ACTIS ENERGY 5 [A] LP		-	3 826 107	3 826 107
ACTIS GLOBAL 4 LP		-	4 924 887	4 924 887
AIDNALA HOLDING AB AKTIEÄGARTILLSKOTT		-	916 110	1 180 764
ARES SPECIAL OPPORTUNITIES FUND (OFFSHORE), L.P.		-	5 985 890	13 675 831
ARES SPECIAL OPPORTUNITIES FUND II (OFFSHORE), L.P.		-	8 368 074	8 368 074
ASEAN CHINA INVESTMENT FUND III L.P.		-	6 947 514	9 523 431
ASEAN CHINA INVESTMENT FUND IV L.P.		-	7 887 284	7 978 441
ASEAN CHINA INVESTMENT FUND V L.P.		-	3 629 983	3 629 983
AVALLON MBO FUND II C.V.		-	32 871	1 374 000
AXIOM ASIA CO-INVESTMENT FUND II, L.P.		-	5 407 422	6 489 912
BOCAP SME ACHIEVERS FUND I KY		-	1 984 032	1 985 454
BOCAP SME ACHIEVERS FUND II KY		-	2 654 346	2 654 346
BPE 3 UNTERNEHMENS BETEILIGUNGEN GMBH & CO. KG		-	964 313	1 115 473
BROOKFIELD CAPITAL PARTNERS IV, L.P.		-	4 103 879	5 523 339
BROOKFIELD CAPITAL PARTNERS V L.P.		-	8 679 515	11 763 746
BROOKFIELD CAPITAL PARTNERS VI		-	2 950 955	3 467 044
CAPITAL DYNAMICS S.C.A. - GLOBAL SECONDARIES III		-	915 750	915 750
CAPMAN SPECIAL SITUATIONS I LP		-	2 044 696	2 078 547
CMP GERMAN OPPORTUNITIES INVESTORS FUND III SCSP		-	5 254 795	6 623 584
CMP GERMAN OPPORTUNITY INVESTORS FUND II (SCS) SICAR		-	2 764 782	6 373 089
CONOR TECHNOLOGY FUND II KY		-	1 442 032	1 442 032
CROWN OPPORTUNITIES FUND KY		-	301 049	822 058
EDELWEISS INFRASTRUCTURE YIELD PLUS LP		-	12 852 852	13 579 706
ENERGY VENTURES IV LP		-	2 257 028	2 257 028
EQ PE VI NORTH L.P.		-	1 124 056	1 124 056
EQ PE VIII NORTH L.P.		-	1 192 656	1 700 815
EQT IX (NO. 1) EUR SCSP		-	13 914 933	17 130 706
EQT MID MARKET ASIA III FUND		-	1 930 155	1 930 155
EQT VIII FUND		-	2 263 480	3 254 777
EQT X (NO. 1) EUR SCSP		-	2 133 418	2 133 418
EURO CHOICE SECONDARY II LP		-	1 860 981	2 678 152
EVOLVER FUND I		-	1 124 792	2 094 069
EXILION TUULI KY		-	33 704 755	60 556 323
HAMILTON LANE SECONDARY FUND VI-D SCSP RAIF		-	2 856 098	3 994 051
HARBOUR VEST PARTNERS CO-INVESTMENT IV AIF		-	1 718 964	2 261 987
HARVEST PARTNERS IX (PARALLEL), LP		-	4 083 335	4 083 335
HELIX KAPITAL 3.1 AB		-	1 544 169	1 627 108
HLXK KAPITAL AB		-	7 946 571	9 963 721
INFLEXION BUYOUT FUND V (NO. 2) LIMITED PARTNERSHIP		-	6 142 230	9 356 074
INFLEXION BUYOUT FUND VI (NO.2) L.P.		-	4 227 623	4 227 623
INFLEXION PARTNERSHIP CAPITAL FUND I (NO.1) LIMITED PARTNERSHIP		-	2 326 065	2 326 065
INFLEXION PARTNERSHIP CAPITAL FUND II (NO. 2) LIMITED PARTNERSHIP		-	3 856 060	4 347 454
INFLEXION SUPPLEMENTAL IV (NO.1) LIMITED PARTNERSHIP		-	2 778 139	4 095 960
INVENTURE FUND III KY		-	1 020 435	1 244 848
INVENTURE FUND IV KY		-	710 426	710 426
KASVURAHASTOJEN RAHASTO IV KY		-	2 108 579	2 108 579
KS EUVECA LIVONIA PARTNERS FUND I		-	3 322 895	4 268 747
KS LIVONIA PARTNERS FUND II AIF		-	2 689 967	2 689 967
MARLIN HERITAGE EUROPE II, L.P.		-	12 115 647	15 118 182
MARLIN HERITAGE EUROPE, L.P.		-	5 643 067	13 431 598
PALATINE PRIVATE EQUITY FUND III LP		-	340 844	3 685 681

2.3. Osakkeet ja osuudet 31.12.2023	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
PALATINE PRIVATE EQUITY FUND IV LP		-	5 815 421	8 416 065
PARTNERS GROUP DIRECT EQUITY 2016 (EUR), L.P. INC.		-	2 047 176	3 341 536
PARTNERS GROUP DIRECT INVESTMENTS 2012 (EUR), L.P. INC.		-	950 272	1 227 034
PARTNERS GROUP DIRECT MEZZANINE 2011, L.P. INC.		-	430 616	560 039
PRIMROSE HILL FUND II		-	966 086	1 243 312
PRIVATE ADVISORS CAPITAL SMALL COMPANY PRIVATE EQUITY FUND VI (CAYMAN), LP		-	7 427 108	7 427 108
PRIVATE ADVISORS SMALL COMPANY PRIVATE EQUITY FUND VIII (CAYMAN), LP		-	12 678 094	17 513 459
RCP FUND VII FEEDER, LTD		-	2 653 841	2 653 841
RCP FUND VIII FEEDER, LTD		-	2 677 560	3 101 074
SELECTED PRIVATE EQUITY FUNDS II KY		-	645 781	645 781
SENTICA BUYOUT IV KY		-	433 945	3 000 670
SHEPHERDS HILL FUND II, L.P.		-	1 695 954	1 695 954
SONORA FUND III, L.P.		-	2 141 499	3 039 518
STEPSTONE VC OPPORTUNITIES II (OFFSHORE), LTD.		-	817	4 248 117
SUMERU EQUITY PARTNERS FUND IV LP		-	3 725 073	3 725 073
TAALERI TUULITEHDAS II KY		-	386 752	1 677 154
UB FOREST INDUSTRY GREEN GROWTH FUND I LP		-	559 918	559 918
VESPA CAPITAL II LP		-	1 832 281	6 688 598
VESPA CAPITAL III LP		-	7 411 509	8 186 716
Kiinteistörahastot				
BENSON ELLIOT REAL ESTATE PARTNERS IV LP		-	4 557 762	7 179 402
BENSON ELLIOT REAL ESTATE PARTNERS V LP		-	8 291 940	8 371 320
BROOKFIELD STRATEGIC REAL ESTATE PARTNERS II-A (ER) L.P.		-	5 719 457	5 719 457
EXILION ASEMAHOTELLIT KY		-	28 390 000	38 363 377
FASTIGHETS AB KUBIKEN		-	325 000	2 398 249
KAUPPAKESKUS HANSA KY		-	39 897 004	39 897 004
PREMICO ASUNTORAHASTO I KY		-	900 909	1 635 746
PREMICO RESIDENTIAL FUND III		-	4 857 442	4 857 442
SUOMEN ASUNNOT JA TONTIT I KY		-	9 654 572	12 046 267
Muut rahastot				
ALPHAQUEST ORIGINAL LTD - CLASS G		-	5 277 130	5 926 844
AMIA CAPITAL MACRO FUND LIMITED - FOUNDERS DOLLAR CLASS A		-	5 852 784	8 290 670
ARES SSG CAPITAL PARTNERS VI, L.P.		-	7 246 337	7 818 774
BLANTYRE SPECIAL SITUATIONS FUND I		-	8 439 487	9 992 907
BLANTYRE SPECIAL SITUATIONS FUND II LIMITED		-	10 664 633	11 260 330
BREXAN HOWARD ALPHA STRATEGIES FUND LIMITED - CLASS E2		-	8 242 293	11 891 806
CAXTON DYNAMIS LIMITED - CLASS A		-	9 875 508	12 030 185
CENTRE LANE CREDIT PARTNERS II, L.P.		-	1 543 519	1 650 157
CFM SYSTEMATIC GLOBAL MACRO FUND LP		-	15 064 130	18 722 624
CHEYNE EUROPEAN STRATEGIC VALUE CREDIT FUND II		-	5 505 193	6 259 399
CHEYNE EUROPEAN STRATEGIC VALUE CREDIT FUND SCS SICAV-SIF		-	6 176 847	7 128 774
CLAREN ROAD CREDIT FUND LTD - CLASS A2		-	7 085 240	7 085 240
CVC CREDIT PARTNERS GLOBAL SPECIAL SITUATIONS FEEDER FUND II		-	11 149 572	13 334 704
EDELWEISS ISAF III		-	4 209 318	4 698 916
EISAF II LP		-	3 393 198	4 492 817
EMPYREAN CAPITAL OVERSEAS FUND, LTD. - CLASS 2 SERIES N		-	7 149 110	11 313 631
ESTLANDER & PARTNERS TAILHEDGE AIF		-	12 157 599	12 157 599
EXODUSPOINT PARTNERS INTERNATIONAL FUND LTD - FOUNDERS SERIES C		-	6 115 001	9 050 121
EXODUSPOINT PARTNERS INTERNATIONAL FUND LTD - STANDARD SERIES B		-	2 758 367	3 583 757
LMR MULTI-STRATEGY FUND LIMITED - CLASS D		-	9 885 007	11 053 543
LODBROK EUROPEAN CREDIT OPPORTUNITIES FUND LTD		-	10 000 000	13 969 276
LODBROK EUROPEAN SPECIAL SITUATIONS AND DISLOCATED CREDIT OPPORTUNITIES FUND		-	4 000 000	4 123 106
LYNSTONE SPECIAL SITUATIONS FUND (LUX) SCSP		-	10 735 103	13 972 040
LYNSTONE SPECIAL SITUATIONS FUND II (NO. 2) SCSP		-	5 704 957	5 800 555
MAN AHL CSS (RESTRICTED) SPC ENHANCED MOMENTUM SEGREGATED PORTFOLIO A - CLASS A		-	4 637 342	7 399 337
MCAF OFFSHORE FUND LIMITED - CLASS DI		-	984 271	1 309 405
MUDDY WATERS CAPITAL GLOBAL OPPORTUNITIES FUND LTD - CLASS A		-	3 698 225	5 777 273
MW EUREKA FUND - CLASS B2 USD SHARES		-	4 975 702	8 560 539
NAPIER PARK DEEP VALUE CREDIT FUND (CAYMAN) II LP		-	10 167 757	11 152 149
NAPIER PARK ETON FUND GLOBAL FEEDER LTD		-	15 000 000	21 262 093

2.3. Osakkeet ja osuudet 31.12.2023	Kotimaa	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
PARALLAX OFFSHORE INVESTORS FUND LTD - CLASS A		-	8 086 294	10 628 816
PERELLA WEINBERG PARTNERS ABV OPPORTUNITY OFFSHORE FUND III B		-	3 161 216	3 161 216
PIMCO GLOBAL CROSS-ASSET OPPORTUNITIES OFFSHORE FUND LTD - CLASS B USD		-	6 280 770	12 731 690
POINT72 CAPITAL INTERNATIONAL LTD - CLASS A-N		-	11 973 460	15 412 339
ROKOS GLOBAL MACRO FUND LIMITED - CLASS B		-	4 159 114	9 122 232
SABA CAPITAL CARRY NEUTRAL TAIL HEDGE OFFSHORE FUND LTD - CLASS E		-	3 880 712	3 880 712
STRATUS FEEDER LP - CLASS USD SERIES 1.5 INTERESTS		-	6 593 669	13 404 981
TWO SIGMA ABSOLUTE RETURN ENHANCED CAYMAN FUND LTD - CLASS A1		-	5 425 909	10 239 409
TWO SIGMA SPECTRUM CAYMAN FUND LTD - CLASS A1		-	2 521 574	4 071 416
VOYA MORTGAGE INVESTMENT FUND - USD INSTITUTIONAL ACCUMULATING CLASS		-	6 229 028	6 556 534
WOODLINE OFFSHORE FUND LTD		-	6 905 901	10 096 270
YIHENG CAPITAL OFFSHORE PARTNERS LTD - CLASS C		-	1 894 844	3 902 543
BARINGS GLOBAL PRIVATE LOAN FUND 2		-	1 120 663	1 120 663
BLANTYRE SPECIAL SITUATIONS FUND III LP		-	1 809 031	2 247 776
DRC EUROPEAN REAL ESTATE DEBT FUND III		-	4 909 610	4 909 610
DRC EUROPEAN REAL ESTATE DEBT FUND IV LP		-	7 232 622	7 496 853
NB INSURANCE-LINKED STRATEGIES FUND LP		-	9 932 906	15 706 165
EDELWEISS SPECIAL OPPORTUNITIES FUND III (EUR) LP		-	4 045 770	4 541 777
EDELWEISS SPECIAL OPPORTUNITIES FUND II L.P.		-	675 533	675 533
HAMILTON LANE STRATEGIC OPPORTUNITIES 2017 FUND SCS		-	428 733	576 581
LEADENHALL NAT CAT FOCUS INSURANCE LINKED INVESTMENTS FUND ICAV		-	29 401 340	36 375 475
LEADENHALL UCITS ILS FUND PLC		-	1 654 636	1 748 739
OBERLAND CAPITAL HEALTHCARE OFFSHORE LP		-	2 676 491	2 676 491
OBERLAND CAPITAL HEALTHCARE OFFSHORE II LP		-	2 728 165	2 728 165
SCHRODER INVESTMENT FUND - CORE INSURANCE LINKED SECURITIES		-	25 334 953	31 219 810
WARWICK EUROPEAN OPPORTUNITIES FUND III (EUR) LP		-	7 376 792	9 214 745

2.4. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset		2023		
	Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 730 897	1 885 679	1 377 537	11 994 113
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-8 730 897	-157 152	0	-8 888 048
Lisäykset	117 203	240 923	0	358 126
Vähennykset	0	-44 000	0	-44 000
Hankintameno 31.12.	117 203	1 925 450	1 377 537	3 420 190
Kertyneet poistot 1.1.	-8 730 897	-967 465	0	-9 698 362
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	8 730 897	157 152	0	8 888 048
Vähennysten kertyneet poistot	0	19 800	0	19 800
Tilikauden poistot	-13 674	-364 994	0	-378 668
Poistoperiaatteiden muutokset	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-13 674	-1 155 508	0	-1 169 181
Kirjanpitoarvo 31.12.	103 530	769 942	1 377 537	2 251 009
2.5. Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		2023	2022	
Jäljellä oleva hankintameno		4 137 893	4 157 088	
Kirjanpitoarvo		4 137 893	4 157 088	
Käypä arvo		4 242 260	4 400 576	
2.6. Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä		2023	2022	
Muut lainasaamiset:				
Pankkitakaus		16 035 678	20 543 093	
Takausvakuutus		3 800 000	4 140 000	
Muu vakuus		19 356 440	10 745 169	
Vakuudettomat lainat		15 670 988	9 779 828	
Jäljellä oleva hankintameno		54 863 106	45 208 090	
2.7. Eläkelainasaamisten yhteismäärä		2023	2022	
Muut kiinnelainasaamiset		1 510 766	2 303 557	
Muut lainasaamiset		15 856 278	18 899 334	
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä		17 367 044	21 202 890	
2.8. Konsernisaamiset ja -velat		2023	2022	
Muut saamiset		344 819	189 876	
Muut lyhytaikaiset velat		14 347 883	13 498 636	
2.9. Muut siirtosaamiset		2023	2022	
Ennakkoon maksetut eläkkeet		46 513 643	42 840 036	
Saatavia Eläketurvakeskukselta		3 359 753	0	
Muut siirtosaamiset		369 410	528 513	
		50 242 806	43 368 549	
2.10. Oman pääoman muutokset		2023	2022	
Osakepääoma				
Osakepääoma 1.1.		14 600 600	14 600 600	
31.12. Osakkeiden lkm 48 922 kpl		14 600 600	14 600 600	
Ylikurssirahasto				
Ylikurssirahasto 1.1.		372 282	372 282	
Ylikurssirahasto 31.12.		372 282	372 282	
Muu oma pääoma				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.		821 920	821 920	
31.12.		821 920	821 920	
Varmuusrahasto 1.1.		697 067	696 098	
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä		18 140	970	
31.12.		715 207	697 067	

2.10. Oman pääoman muutokset	2023	2022
Hallituksen käyttövarat 1.1.	45 199	46 599
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä	15 000	15 000
Eri tarkoituksiin	-22 400	-16 400
31.12.	37 799	45 199
Edellisen tilikauden ylijäämä 1.1.	1 256 115	1 092 188
Siirto varmuusrahastoon	-18 140	-970
Jaettu osinkoina	-1 222 975	-1 076 218
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-15 000	-15 000
Tilikauden tulos	1 067 591	1 256 115
31.12.	1 067 591	1 256 115
Oma pääoma yhteensä 31.12.	17 615 398	17 793 183

Yhtiöllä on 31.12.2023 hallinnassaan 3 kpl omia osakkeita.

2.11. Osakkeenomistajien osuus omasta pääomasta	2023	2022
Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen		
Osakkeenomistajien osuus		
Osakepääoma	14 600 600	14 600 600
Muu oma pääoma	3 014 798	3 192 583
Ehdotettu voitonjako osakkeenomistajille	-1 042 299	-1 237 975
Vakuutuksenottajien osuus ehdotetun voitonjaon jälkeen	0	0

2.12. Voitonjakokelpoiset varat	2023	2022
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista		
Tilikauden voitto (tappio)	1 067 591	1 256 115
+ Muu vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	821 920	821 920
Varmuusrahasto	715 207	697 067
Hallituksen käyttövarat	37 799	45 199
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	2 642 517	2 820 301

2.13. Vakuutustekninen vastuuvélka	2023	2022
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	2 052 308 867	1 977 728 907
Osittamaton lisävakuutusvastuu	32 426 844	110 037 474
Ositettu lisävakuutusvastuu	9 059 097	9 271 082
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-1 969 916	-76 626 771
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	2 091 824 892	2 020 410 693
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	1 666 928 448	1 584 933 332
Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä	3 758 753 340	3 605 344 025
Ositettu lisävakuutusvastuu 1.1.	9 271 082	13 949 109
Tilivuonna maksetut asiakshyvitykset (-)	-9 740 630	-14 197 401
Siirto ositettuun lisävakuutusvastuuseen (+)	9 528 644	9 519 374
Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.	9 059 097	9 271 082

2.14. Siirtovelka	2023	2022
Ennakkoon maksetut vakuutusmaksut	682 057	773 567
Vakuutusmaksuvelat asiakkaille	253 203	345 780
Velka Eläketurvakeskukselle	3 292 613	8 010 535
Ennakkoon maksetut vuokrat	1 647 312	1 620 871
Ennakkonpidätysvelka	11 726 533	10 834 293
Arvonlisäverovelka	333 993	933 724
Ostovelat	775 549	1 431 506
Palkka-, provisio- ja sosiaalikulannusvelka	4 208 171	2 870 336
Muut siirtovelat	623 857	874 227
	23 543 289	27 694 839

2.15. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia	2023	2022
Arvonlisävero		
Vastuu arvonlisäverolain (ALV) 13 a § tarkoitetun verovelvollisuusryhmän alv-velasta	1 332 585	2 738 358
Alv-vastuu uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusparannuksista tehdyt vähennykset		
Emoyhtiön kiinteistöt	5 151	11 428
Koko verovelvollisuusryhmän kiinteistöt	20 019 501	83 608 145
Sijoitussitoumukset		
Sijoitussitoumukset pääomarahastoihin ja kiinteistörahastoihin	541 975 232	476 990 349
Johdannaissopimukset		
Korkojohdannaiset		
Optiosopimukset, ostetut		
Kohde-etuus	197 917 322	159 516 000
Käypä arvo	3 729 719	5 664 000
Optiosopimukset, asetetut		
Kohde-etuus	-670 274 644	-319 032 000
Käypä arvo	-4 365 837	-4 576 000
Osakejohdannaiset		
Futuurisopimukset		
Kohde-etuus	150 173 578	137 682 588
Käypä arvo	2 551 586	-2 884 939
Optiosopimukset, ostetut		
Kohde-etuus	0	204 771 825
Käypä arvo	0	2 980 425
Optiosopimukset, asetetut		
Kohde-etuus	0	-297 673 687
Käypä arvo	0	-1 626 501
Valuuttajohdannaiset		
Terminisopimukset		
Kohde-etuus	893 237 488	791 393 644
Käypä arvo	23 245 655	4 755 009
Valuutanvaihtosopimukset		
Kohde-etuus	-24 369 255	0
Käypä arvo	-1 245 476	0
Arvopaperilainaus		
Lainaksi annetut osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo	31 168 937	22 368 038
Käypä arvo	37 295 530	35 710 215

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Vastapuolena toimii SEB, jolle lainaksiottajat asettavat vakuudet. Lainojen vakuutena on arvopapereita. Lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä.

2.16. Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot	2023	2022
Vakavaraisuuspääoma	1.000 euro	1.000 euro
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	16 535	16 510
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0	0
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	778 661	692 225
Osittamaton lisävakuutusvastuu	31 211	110 037
Aineettomat hyödykkeet (-)	-104	0
	<u>826 304</u>	<u>818 772</u>
TVYL 17 §:n vähimmäispääomavaatimus	176 626	161 379

Tunnusluvut ja analyysit

Milj. euroa.

Tiivistelmä tunnusluvuista	2023	2022	2021	2020	2019
Vakuutusmaksutulo	724,1	696,5	614,3	551,6	592,7
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset ¹⁾	701,0	635,2	601,9	585,4	589,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	237,6	-198,7	490,3	206,4	332,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	5,7 %	-4,5 %	12,6 %	5,6 %	9,9 %
Liikevaihto	885,4	769,7	806,7	690,2	753,4
Kokonaisliikekulut	31,6	39,0	29,7	27,4	29,0
% liikevaihdosta	3,6 %	5,1 %	3,7 %	4,0 %	3,8 %
Kokonaisliikekulut ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja					
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta sisältäen osuuden rinnakkaisvakuutuksista	0,6 %	1,0 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %
Kokonaistulos	23,2	-259,5	202,9	75,8	85,2
Vastuuvelka	3 758,8	3 605,3	3 503,5	3 321,1	3 241,3
Vakavaraisuuspääoma ²⁾	826,3	818,8	1 081,0	891,9	820,5
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0
Eläkevarat ³⁾	4 550,1	4 309,9	4 471,2	3 986,3	3 833,5
% vastuuvälästä ³⁾	122,2 %	123,5 %	131,9 %	128,8 %	127,2 %
Siirto asiakashyvityksiin	8,4	8,3	12,9	3,6	10,8
% TyEL-palkkasummasta sisältäen osuuden rinnakkaisvakuutuksesta	0,32 %	0,33 %	0,57 %	0,17 %	0,50 %
TyEL-palkkasumma	2 598,9	2 488,2	2 244,6	2 131,4	2 159,2
YEL-työtulosumma	336,6	319,6	302,5	295,6	289,6
TyEL-vakuutuksia ⁴⁾	9 213	9 377	9 339	9 385	8 885
TyEL-vakuutettuja	65 983	67 728	64 319	58 940	62 263
YEL-vakuutuksia	14 864	14 391	13 859	13 285	12 940
Eläkkeensaajia	39 396	38 785	37 965	37 627	37 118

1) Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyttömyysriskin hallinnasta aiheutuneita kuluja

2) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

3) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuvälä + vakavaraisuuspääoma.

4) Vakuutus sopimuksen tehneiden työnantajien vakuutukset

Tunnusluvut ja analyysit jatk.

Milj. euroa.

Tulosanalyysi	2023	2022	2021	2020	2019
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	-2,8	11,0	8,7	2,3	-4,3
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	26,1	-263,9	192,6	70,0	85,6
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	237,6	-198,7	490,3	206,4	332,6
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-211,5	-65,3	-297,6	-136,4	-247,0
Hoitokustannustulos	-0,3	-7,4	2,0	1,8	2,5
Muu tulos	0,3	0,9	-0,4	1,7	1,5
Kokonaistulos	23,2	-259,5	202,9	75,8	85,2

Tuloksen käyttö

Vakavaraisuuden muutokseen	13,7	-269,0	188,8	71,0	73,0
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	-73,8	-1,1	-115,6	-3,2	-106,6
Arvostuserojen muutokseen	86,4	-267,8	303,4	73,1	178,6
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	0,0	-1,3	-0,2	0,1	-0,1
Tilikauden voittoon	1,1	1,3	1,1	0,9	1,1
Siirto asiakashyvityksiin	9,5	9,5	14,2	4,9	12,2
Yhteensä	23,2	-259,5	202,9	75,8	85,2

Vakavaraisuus	2023	2022	2021	2020	2019
Vakavaraisuusraja	529,9	484,1	589,6	466,3	415,6
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä	1 589,6	1 452,4	1 768,9	1 398,8	1 246,9
Vakavaraisuuspääoma	826,3	818,8	1 081,0	891,9	820,5
Vakavaraisuusaste ¹⁾	122,2 %	123,5 %	131,9 %	128,8 %	127,2 %
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvelkaan. Esitetään kaikki vuodet uudessa esitysmuodossa.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Tunnusluvut ja analyysit jatk.

Milj. euroa.

Sijoitusjakauma käyvän arvoon	Perusjakauma				Riskijakauma									
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2021		31.12.2020		31.12.2019	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸	milj. €	% ⁸
Korkosijoitukset	1 265,1	28,7	1 361,1	32,6	1 245,8	28,2	1 349,3	32,3	1 322,2	30,2	1 392,6	36,0	1 332,5	35,8
Lainasaamiset ¹	61,1	1,4	60,5	1,4	61,1	1,4	60,5	1,4	54,2	1,2	55,4	1,4	25,4	0,7
Joukkovelkakirjalainat ¹	1 085,1	24,6	1 015,1	24,3	1 065,8	24,2	1 003,3	24,0	1 030,0	23,5	1 133,5	29,3	1 147,3	30,9
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}	118,9	2,7	285,4	6,8	118,9	2,7	285,4	6,8	238,0	5,4	203,7	5,3	159,7	4,3
Osakesijoitukset	1 918,8	43,5	1 599,6	38,3	2 067,9	46,9	1 663,9	39,8	2 072,2	47,4	1 747,2	45,1	1 514,9	40,7
Noteeratut osakkeet	1 447,0	32,8	1 162,2	27,8	1 596,1	36,2	1 226,4	29,3	1 671,9	38,2	1 435,0	37,1	1 249,4	33,6
Pääomasijoitukset ³	402,9	9,1	374,8	9,0	402,9	9,1	374,8	9,0	354,8	8,1	280,1	7,2	227,2	6,1
Noteeraamattomat osakkeet ⁴	68,9	1,6	62,6	1,5	68,9	1,6	62,6	1,5	45,5	1,0	32,0	0,8	38,3	1,0
Kiinteistösijoitukset	624,3	14,2	670,1	16,0	624,3	14,2	670,1	16,0	683,8	15,6	631,6	16,3	557,2	15,0
Suorat kiinteistösijoitukset	503,4	11,4	545,3	13,0	503,4	11,4	545,3	13,0	566,1	12,9	524,8	13,6	457,6	12,3
Kiinteistösijoitusrahastot	121,0	2,7	124,8	3,0	121,0	2,7	124,8	3,0	117,7	2,7	106,8	2,8	99,6	2,7
Muut sijoitukset	602,5	13,7	550,0	13,2	602,5	13,7	550,0	13,2	380,2	8,7	241,7	6,2	333,0	9,0
Hedge-rahastot ⁵	478,0	10,8	337,2	8,1	478,0	10,8	337,2	8,1	246,7	5,6	167,5	4,3	273,4	7,4
Muut sijoitukset ⁶	124,5	2,8	212,8	5,1	124,5	2,8	212,8	5,1	133,5	3,1	74,2	1,9	59,6	1,6
Sijoitukset yhteensä	4 410,7	100,0	4 180,8	100,0	4 540,6	102,9	4 233,2	101,3	4 458,4	101,9	4 013,0	103,6	3 737,6	100,5
Johdannaisten vaikutus ⁷					-129,8	-2,9	-52,4	-1,3	-82,1	-1,9	-140,7	-3,6	-19,0	-0,5
Sijoitukset käyvän arvoon yhteensä					4 410,7	100,0	4 180,8	100,0	4 376,2	100,0	3 872,2	100,0	3 718,6	100,0
Joukkovelkakirjalainasalkun modifioitu duraatio	4,2													

¹ Sisältää kertyneet korot² Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä saamiset ja velat arvopaperikaupoista³ Sisältää pääoma- ja mezzanine-rahastot⁴ Sisältää noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt⁵ Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta⁶ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin⁷ Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusummaa täsmää perusjakaumaan.⁸ Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvän arvoon yhteensä" -rivin loppusummaa.

Tunnusluvut ja analyysit jatk.

Milj. euroa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	Sijoitustoim. nettotuotot, markkina-arvo ⁷	Sitoutunut pääoma ⁸	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle					
				1.1 - 31.12.2023		1.1 - 31.12.2022	1.1 - 31.12.2021	1.1 - 31.12.2020	1.1 - 31.12.2019
				milj. €.	milj. €	%	%	%	%
Korkosijoitukset	95,9	1 235,9	7,8 %	-7,4 %	1,6 %	3,8 %	5,5 %		
Lainasaamiset ¹	3,2	57,1	5,6 %	2,2 %	0,9 %	1,8 %	2,1 %		
Joukkovelkakirjalainat	89,6	1 025,0	8,7 %	-10,0 %	1,9 %	4,6 %	7,1 %		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}	3,0	153,8	2,0 %	0,1 %	0,4 %	-0,5 %	-0,3 %		
Osakesijoitukset	151,1	1 736,6	8,7 %	-8,4 %	25,2 %	9,1 %	18,9 %		
Noteeratut osakkeet	119,3	1 299,9	9,2 %	-14,7 %	23,8 %	9,1 %	21,6 %		
Pääomasijoitukset ³	23,1	375,6	6,2 %	11,8 %	31,1 %	9,0 %	5,6 %		
Noteeraamattomat osakkeet ⁴	8,7	61,1	14,2 %	42,9 %	27,5 %	7,2 %	22,0 %		
Kiinteistösijoitukset	-27,0	658,9	-4,1 %	3,3 %	9,5 %	6,8 %	5,9 %		
Suorat kiinteistösijoitukset	-25,5	536,5	-4,7 %	2,3 %	9,1 %	7,7 %	6,5 %		
Kiinteistösijoitusrahastot	-1,5	122,4	-1,2 %	8,0 %	11,3 %	2,8 %	3,0 %		
Muut sijoitukset	27,2	564,0	4,8 %	10,3 %	7,4 %	-2,6 %	3,1 %		
Hedge-rahastosijoitukset ⁵	13,4	444,6	3,0 %	12,3 %	9,0 %	-3,2 %	2,3 %		
Muut sijoitukset ⁶	13,8	119,4	11,5 %	7,1 %	4,9 %	-0,3 %	7,2 %		
Sijoitukset yhteensä	247,2	4 195,4	5,9 %	-4,3 %	12,8 %	5,8 %	10,1 %		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-9,6		-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %	-0,2 %		
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvin	237,6		5,7 %	-4,5 %	12,6 %	5,6 %	9,9 %		

¹ Sisältää kertyneet korot² Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat³ Sisältää pääoma- ja mezzanine-rahastot⁴ Sisältää noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt⁵ Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta⁶ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin⁷ Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.⁸ Sitoutunut pääoma = markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Tunnusluvut ja analyysit jatk.

Milj. euroa.

Hoitokustannustulos	2023	2022	2021	2020	2019
TyEL:n vakuutusmaksun hoitokustannusosat ²⁾	9,6	18,8	19,4	18,5	20,3
Pienten työnantajien vakuutusten hoitamiseen tasausvastuusta saadut tuotot	3,1				
Korvausratkaisuista aiheutuvien liikekulujen kattamiseen käytettävissä olevat maksuosat	0,8	0,6	0,8	0,8	0,9
Muut tuotot	0,0	0,0	-0,0	0,0	0,3
TyEL-toiminnan hoitokustannustulo yhteensä ³⁾	13,5	19,4	20,2	19,3	21,4
TyEL-toiminnan toimintokohtaiset liikekulut ^{1), 3)}	-12,3	-26,8	-18,2	-17,5	-18,9
Muut kulut ³⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TyEL-toiminnan liikekulut yhteensä ³⁾	-12,3	-26,8	-18,2	-17,5	-18,9
TyEL-toiminnan hoitokustannustulos	1,2				
YEL-toiminnan hoitokustannustulo	4,2				
YEL-toiminnan liikekulut	-5,7				
YEL-toiminnan hoitokustannustulos	-1,5				
Hoitokustannustulos yhteensä	-0,3	-7,4	2,0	1,8	2,5
TyEL-toiminnan liikekulut prosenttia palkkasummasta	0,47 %				
YEL-toiminnan liikekulut YEL-toiminnan hoitokustannustulosta	136,6 %				

1) Ilman sijoitustoiminnan liikekuluja, työkyvyttömyysriskin hallintaosalla katettuja kuluja ja lakisääteisiä maksuja.

2) Sisältää vuotta 2023 edeltävien vuosien osalta pienten työnantajien vakuutusten hoitamiseen tasausvastuusta saadut tuotot sekä YEL-toiminnan hoitokustannustulon.

3) Sisältää vuotta 2023 edeltävien vuosien osalta myös YEL-toiminnan hoitokustannustulon ja liikekulut.

Työkyvyttömyysriskin hallinta	2023	2022	2021	2020	2019
Vakuutusmaksutulo; työkyvyttömyysriskin hallintaosa	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6
Korvauskuluihin kirjatut työkyvyttömyysriskin hallintaosalla katetut kulut	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7
Liikekuluihin kirjautut hoitokustannusosalla katetut työkyvyttömyysriskin hallitsemisesta aiheutuneet kulut ⁴⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Työkyvyttömyysriskin hallintaosalla katetut kulut / Työkyvyttömyysriskin hallintaosa, %	84,5 %	78,5 %	82,2 %	93,7 %	105,9 %

4) Ei sisällä yhtiöön työsuhteessa olevan oman henkilöstön työkyvyttömyysriskin hallintaan liittyviä henkilöstökuluja.

Vakuutusliikkeen tulos	2023	2022	2021	2020	2019
Yhtiön omalla vastuulla olevien liikkeiden vakuutusmaksutulo	118,7	117,2	109,9	98,9	97,4
Omalla vastuulla olevien liikkeiden vastuuvelan korko	92,9	84,5	84,3	73,9	71,0
Vakuutusliikkeen tulo	211,6	201,6	194,2	172,8	168,4
Maksetut rahastoidut eläkkeet	103,9	90,6	85,6	79,2	74,0
Maksutappiot	9,4	3,8	5,5	5,1	6,3
Omalla vastuulla olevien liikkeiden vastuuvelan muutos	101,2	96,3	94,4	86,1	92,4
Korvausmeno yhteensä	214,5	190,6	185,5	170,4	172,7
Vakuutusliikkeen tulos	-2,8	11,0	8,7	2,3	-4,3

Riskienhallinta

Sisäinen valvonta

TVYL 12 d § mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava sisäinen valvonta, joka kattaa yhtiön keskeiset tehtävät. Sisäinen valvonta tarkoittaa kaikkia rakenteita, prosesseja ja toimenpiteitä, joilla yhtiön on varmistettava

- taloudellinen, tehokas ja kannattava toiminta;
- tavoitteiden saavuttaminen;
- lakien, asetusten, toimintaperiaatteiden, hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelyjen noudattaminen;
- riskien hallinta liiketoiminnassa;
- toiminnan jatkuvuus kaikissa olosuhteissa; sekä
- luotettava raportointi ja muu informaatio johtoa varten.

Sisäinen valvonta sisältää sekä linjaorganisaation omat valvontatoimenpiteet ja -prosessit että riskiä ottavista toiminnoista riippumattomat valvontatoiminnot.

Riskienhallintajärjestelmä

TVYL 12 c §:n mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava riittävä riskienhallintajärjestelmä ottaen huomioon yhtiön toiminnan luonne ja laajuus. Tähän kuuluu riskialtistumien sekä kokonaisriskin jatkuva tunnistaminen, mittaaminen, seuranta, valvonta ja raportointi. Riskienhallinnan on katettava seuraavat osa-alueet:

- varojen ja vastuiden hallinta;
- sijoitukset;
- likviditeetti;
- keskittymäriskien hallinta;
- operatiivisten riskien hallinta.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskejä voidaan kuvata mahdollisiksi tapahtumiksi, jotka saattavat vaarantaa yhtiön tavoitteet tai keskeiset prosessit. Riskienhallinta tarkoittaa liiketoimintaan liittyvien merkittävien riskien tunnistamista, analysointia, rajoittamista ja valvontaa. Vakuutusyhtiöllä on oltava luotettavat riskien mittausta- ja seurantamenetelmät. Kun riskinoton rajoja määritetään, yhtiön riskinotto kyky otetaan huomioon. Riskienhallinta voi myös ottaa kantaa siihen, onko riskinotto liian rajoittunut siten, että tämä saattaa estää asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Työeläkevakuutusyhtiön riskienhallinnan ensisijaisena tavoitteena on vakuutettujen ja vakuutusottajien lakisääteisten etuuksien turvaaminen.

Tarkoituksenmukainen riskienhallinta pyrkii luomaan lisäarvoa yritykselle tukemalla harkittua riskinottoa; riskienhallinnan tavoitteena ei ole eliminoida tai edes minimoida kaikkia riskejä. Tehokas riskienhallinta on tulevaisuuteen suuntautuvaa: siinä keskitytään jo tapahtuneen lisäksi tunnistamaan tulevaisuuden skenaarioita, joiden toteutuminen voisi estää yhtiötä saavuttamasta tavoitteitaan.

Eläkevakuutusyhtiön riskikulttuurin tulee edistää avointa sisäistä vuoropuhelua riskeistä yhtiön kaikilla tasoilla. Veritas pyrkii "kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan" ("Enterprise Risk Management", ERM), jossa riskejä ja niiden vuorovaikutuksia tarkastellaan koordinoitusti. Tätä varten yhtiö laatii oman riski- ja vakavaraisuusarvionsa (ORSA), jonka tarkoituksena on antaa kattava kuva yhtiön kaikista merkittävistä riskeistä ja niiden yhteisvaikutuksista sekä siitä, miten näitä riskejä hallitaan. Arvioinnissa yhtiön hallitus ottaa kantaa myös riskienhallintatoimenpiteiden riittävyteen. Erityinen painopistealue ORSA:ssa ovat sijoitustoiminnan riskit ja niiden vaikutus yhtiön vakavaraisuuden kehitykseen. Arvio on hallituksen ja johdon työkalu ja sitä päivitetään säännöllisesti (vähintään neljännesvuosittain) ja aina kun riskiprofiili muuttuu merkittävästi.

Veritas Eläkevakuutuksen riskienhallintaprosessi

Veritas Eläkevakuutuksen hallituksella on ensisijainen vastuu yhtiön sisäisestä valvonnasta, riskien valvonta mukaan lukien. Hallitus vahvistaa vuosittain yhtiön sisäisen valvonnan, yhtiön compliance-toiminnon ja yhtiön riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Hallituksen tarkastusvaliokunnassa käsitellään yhtiön riskikartoituksen tulokset sekä selvitys yhtiön sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hallituksen sijoitus- ja riskivaliokunta valmistelee sijoitusasioita ennen hallituksen käsittelyä. Hallitus vahvistaa myös vuosittain yhtiön sijoitussuunnitelman. Yhtiön hallintoneuvosto valvoo, miten hallitus ja toimitusjohtaja hoitavat yhtiön hallintoa.

Veritaksella on taseenhallintaryhmä, joka käsittelee sijoitus-toimintaan ja taseen hallintaan liittyviä keskeisiä kysymyksiä. Ryhmä koostuu toimitusjohtajasta sekä sijoitus-, talous-, riskienhallinta- ja aktuaaritoimintojen edustajista. Johtoryhmällä on säännöllisesti erityisiä riskienhallintakokouksia, joissa keskitytään yhtiön riskienhallintaan sekä sisäiseen valvontaan ja sääntöjen noudattamiseen (compliance) liittyviin asioihin.

Veritaksen riskienhallinta perustuu kolmeen puolustuslinjaan:

- Päivittäistä riskienhallintaa toteuttaa linjaorganisaatio.
- Riippumattomat valvontatoiminnot (riskienhallinta ja compliance) laativat riskienhallinnan periaatteet ja sisäiset ohjeet, kehittävät riskienhallintamenetelmiä ja seuraavat ja raportoivat riskeistä ja sääntöjen noudattamisesta.
- Sisäinen tarkastus seuraa, valvoo ja raportoi hallitukselle sekä sen tarkastusvaliokunnalle siitä, miten riskienhallinta ja sisäinen valvonta toimivat.

Yhtiöllä on riskienhallintatoiminto, joka toimii päämatemaatikon alaisuudessa; päämatemaatikko on vastuussa myös yhtiön aktuaaritoiminnosta. Yhtiön compliance-toiminto toimii lakiasianjohtajan alaisuudessa osana Juridiikka ja compliance -osastoa. Nämä toiminnot ovat riippumattomia yhtiön operatiivisista toiminnoista. Yhtiön Compliance Officer raportoi myös suoraan hallitukselle.

Riskienhallintatoiminto tunnistaa, analysoi, valvoo, mittaa ja raportoi yhtiön riskeistä sekä kehittää riskienhallinnan periaatteita ja analyysimenetelmiä. Yksikkö vastaa riskien arvioinnista, mukaan lukien yhtiön omasta riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä sijoitusten riskiluokittelun periaatteista. Lisäksi se valvoo hallituksen asettamia sijoitustoiminnan limiittejä.

Yhtiöllä on compliance-toiminto, joka varmistaa toiminnan normienmukaisuutta. Toiminto on osa sisäistä valvontaa. Compliance-toiminto varmistaa, että viranomaisten määräyksiä ja yhtiön sisäisiä ohjeita noudatetaan. Compliance-toiminto tukee organisaatiota sääntöjen noudattamisessa. Lakiasianjohtaja vastaa Compliance-toiminnasta yhdessä yhtiön Compliance Officerin kanssa. Yhtiöllä on Compliance-verkosto, joka koostuu nimetyistä asiantuntijoista. Nämä tukevat Compliance Officeria ja muuta organisaatiota sen varmistamiseksi, että yhtiön toiminnassa noudatetaan toimintaa koskevia normeja.

Yhtiön sisäisen tarkastajan päätehtävänä on auttaa varmistamaan, että yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessit ovat tehokkaita ja toimivat asetettujen tavoitteiden ja sovittujen toimintamallien mukaisesti. Hallitus vahvistaa sisäisen tarkastuksen suuntaviivat sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman muodossa. Sisäinen tarkastaja raportoi hallitukselle pääsääntöisesti kerran vuodessa ja tarkastusvaliokunnalle vähintään kahdesti vuodessa. Lisäksi yhtiön päämatemaatikko ja ulkoiset tilintarkastajat täydentävät raportointia huomioillaan.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä ("hyvä hallintotapa"; "Corporate Governance") voidaan nähdä osana yleistä riskienhallintaprosessia. Toimivan hallinto- ja ohjausjärjestelmän tavoitteena on vähentää operatiivisia ja muita riskejä sekä välttää taloudellisia tappioita ja yleiseen luotettavuuteen kohdistuvia vahinkoja. Hyvin toimiva hallinto- ja ohjausjärjestelmä mahdollistaa sen, että jokainen organisaation osa voi keskittyä paremmin ydintoimintaansa.

Operatiivisten toimintojen vastuuhenkilöt kartoittavat säännöllisesti olennaisimmat riskit. Riskienhallintayksikkö koordinoi kartoitusta, kokoaa ja analysoi kartoituksen tulokset ja käy dialogia riskin omistajien sekä yhtiön johdon kanssa riskikuvan kehittämistä ja tarvittavista riskienhallintatoimenpiteistä.

Vuoden 2023 aikana keskeisiä teemoja riskienhallinnassa ovat olleet vakavaraisuuskehikon toimintaan liittyvän poikkeamariskin analyysit sekä jatkuvuus suunnittelun ja varautumisen kehittäminen.

Vakuutusliikkeen riskit

Vakuutustoimintaan liittyviä erityisiä riskejä ovat yksittäisen yhtiön konkurssiriski ja sen vaikutukset eläkejärjestelmään, asiakaskannan riskit ja vakuutustoimintaan liittyvät operatiiviset riskit:

- vakavaraisuuden heikentymiseen liittyvät riskit ja niiden vaikutus riskinottokykyyn
- kaikkien eläkelaitosten yhteisvastuu toisen eläkelaitoksen konkurssissa
- vakuutuskannan voimakkaaseen supistumiseen liittyvät riskit
- tietojärjestelmiin, inhimillisiin virheisiin ja muihin operatiivisiin toimintoihin liittyvät riskit.

Työeläkejärjestelmä on työntekijöiden osalta (TyEL) osittain rahastoiva. Yrittäjien eläkkeet (YEL) ovat yhteisesti kustannettavia, ja mikäli vakuutusmaksu ei ole riittävä, valtio maksaa erotuksen. Eläkkeet ovat etuusperusteisia eivätkä siten perustu rahastoituihin varoihin. Selvitys rajataan tästä eteenpäin TyEL-vakuutusliikkeeseen, koska yhtiöllä ei ole YEL-vakuutuksiin liittyvää omaa riskiä.

Toistaiseksi laskuperusteet ovat pääosin yhtäläiset kaikille eläkevakuutusyhtiöille, joten yksittäisen yhtiön riskit liittyvät vakuutuskannan poikkeamiseen alan keskiarvosta. Merkittävimät riskit liittyvät kuolleisuuteen sekä työkyvyttömyyseläkemenoon ja vakuutusmaksujen luottotappioihin liittyviin epävarmuustekijöihin. TyEL:in hoitokustannustariffit ovat työeläkeyhtiökohtaisia ja ovat kilpailutekijä eläkeyhtiöiden kilpailussa yritysasiakkaista. Jos vakuutuskannan hoito on keskimääräistä kalliimpaa, saattaa tämä vaikuttaa eläkeyhtiön kilpailukykyyn. Yhtiön vakavaraisuuspääoma toimii puskurina sekä sijoitus- että vakuutusriskeille. Ris-

kienhallintasyistä vakuutusliikkeen kehitystä seurataan ja analysoidaan säännöllisesti.

Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen lisäksi työeläkelaitosten on myös otettava huomioon yhteisesti kustannettujen eläkkeiden rahoitus ja tähän liittyvät epävarmuustekijät. Yksittäiselle yhtiölle aiheutuvaa riskiä tähän ei liity, sillä yhteisesti kustannetut eläkkeet ositetaan kaikkien eläkelaitosten kesken. Yhteiset riskit liittyvät siihen, millaiset eläkemenon ja palkkasumman kehitys ovat suhteessa vakuutusmaksua asetettaessa käytettyihin oletuksiin. Vakuutusmaksun yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin liittyvä maksun tasausosa asetetaan sellaiselle tasolle, että nämä katetaan. Toisin sanoen järjestelmässä vakuutusmaksun maksajat kantavat tämän riskin.

Vuonna 2023 saadusta 724,1 miljoonan euron vakuutusmaksutulosta yhteisesti kustannettujen eläkkeiden osuus oli 596,2 miljoonaa euroa. Eläkemenot ilman hoitokuluja jakautuivat siten, että 701,0 miljoonasta eurosta yhteisesti kustannettavien eläkkeiden osuus oli 546,0 miljoonaa euroa. 3 758,8 miljoonan euron vastuuvelasta 475,7 miljoonaa euroa liittyy yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin. Tiedot yhteisesti kustannettavista eläkkeistä ovat arvioita.

Veritas Eläkevakuutus on työkyvyttömyyseläkemenon osalta poikennut positiivisesti alan keskiarvosta. Vanhuuseläkemenon ja vakuutusmaksujen luottotappiot ovat kuitenkin poikenneet negatiivisesti keskiarvosta. Kokonaisuudessaan vakuutusliikkeen poikkeama alan keskiarvosta on ollut positiivinen. Hoitokustannusliikkeessä poikkeama keskiarvosta on ollut negatiivinen. Vakuutusliikkeen tulos tilikauden 2023 tilinpäätöksessä oli -2,8 miljoonaa euroa eli -0,11 % palkkasummasta. Tulokseen vaikutti vakuutusmaksujen luottotappioiden negatiivinen kehitys.

Sijoitustoiminnan riskit

Sijoitusriskeillä on potentiaalisesti suuri suora vaikutus tulokseen, ja ne voivat toteutua sangen nopeasti. Ne ovat yhtiölle erittäin merkittävä riskiluokka taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna. Tämän vuoksi sijoitusriskit edellyttävät jatkuvaa syvällistä analysointia ja raportointia. Riskienhallinnan ja raportoinnin tulee olla riippumattomia riskiä ottavasta toiminnosta. Veritas Eläkevakuutuksessa sijoitustoiminta, riskienhallinta ja sijoitushallinto ja -raportointi ovat organisatorisesti johtoryhmän eri jäsenten (sijoitusjohtajan, päämatemaatikon ja talousjohtajan) alaisuudessa. Sijoitusriskejä ja niiden mahdollisia vaikutuksia arvioi, rajoittaa ja valvoo yhtiön hallitus toimitusjohtajan ja riskienhallintayksikön sekä myös sijoitusosaston tuella.

Veritas Eläkevakuutuksen sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoittaa varat siten, että sijoitukset kattavat yhtiön koko vastuuvelan erilaisissa taloudellisissa skenaarioissa ja että sijoitustuotto pitkällä aikavälillä vastaa vähintään vastuuvelan tuottovaatimusta. Vastuuvelan kattamisessa on otettava huomioon yhtiön vakuutusliikkeen luonne ja lisäksi on huolehdittava vastuuvelan kattamiseen käytettävien varojen turvaavuudesta, tuotosta ja likvidiydestä sekä sijoitusten monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitustoiminnan riskienhallinnan päätarkoituksena on tunnistaa, analysoida, mitata ja valvoa sellaisia riskejä, jotka voisivat estää mainittujen tavoitteiden toteutumisen, sekä raportoida näistä riskeistä.

Sijoitustoiminnan suurin riski on vakavaraisuusriski eli riski siitä, että yhtiön vakavaraisuus heikkenee joko absoluuttisesti tai suhteessa muihin eläkeyhtiöihin. Vakavaraisuusriski voi realisoitua, jos sijoitusten tuotto poikkeaa toimialan keskimääräisestä tuotosta. Eniten tuottoon vaikuttaa allokaatoriski eli se riski, että valittu sijoitusten jakauma ei johda riittävään tuottoon.

Allokaatoriskiä rajoitetaan hallituksen allokaatiolle asettamalla rajoilla ja vakavaraisuuslimiiteillä, joiden tarkoituksena on varmistaa hyväksyttävä vakavaraisuus erilaisissa ajateltavissa skenaarioissa. Allokaatioprosessissa käytetään kvantitatiivisten skenaarioanalyysien lisäksi kvalitatiivisia työkaluja.

Merkittävin allokaatoriskitekijä liittyy noteerattujen osakkeiden riskikontribuutioon.

Allokaatoriskin jälkeen merkittävimmät sijoitusriskilajit ovat

- sijoitusluokkien sisäinen markkinariski (sijoitusten jakauma kussakin sijoitusluokassa; hallitaan mm. limiittien avulla)
- luottoriski (liikkeeseenlaskijariski, vastapuoliriski; hallitaan mm. luottolimiittien avulla)
- likvidiysriski (rahoitusriski, markkinoihin liittyvä likvidiysriski; hallitaan mm. limiittien ja likvidiyslaskelmien avulla)
- malliriski (käytetyt mallit eivät kuvaa luotettavasti todellisuutta tai ne eivät ole tilanteeseen soveltuvia; hallintamenetelmät perustuvat kvantitatiivisten menetelmien ja rahoitusmarkkinoiden teoreettiseen ja käytännölliseen asiantuntemukseen)
- keskittymäriskit edellä mainituissa riskiluokissa.
- toiminnalliset riskit (ihmisten toimintaan liittyvät riskit, ICT-riskit, ulkoiset riskit; hallitaan pääasiassa paikallisesti riskienhallinnan koordinoimana ja tukemana).

Markkinariski voidaan jakaa:

- osakeriskisiin (osakkeiden hintariski)
- korkoriskisiin (yleiseen korkotasoon liittyvät riskit)
- korkomarginaaliriskisiin (luottoinstrumenttien riskipremioiden vaihteluista johtuva hintariski)
- kiinteistöriskisiin (hintariski, vuokratasoriski)
- valuuttariskisiin (hintariski, valuuttasuojausriskit)
- hyödykeriskisiin (hintariski)
- muihin riskeihin (esim. hedge-rahastojen ns. vaihtoehdotisariski)
- erityiset johdannaisinstrumenttiriskit (volatiilisuusriskit, gammariskit, basis-riskit, likvidiysriskit)
- johdannaisiin liittyvät toiminnalliset vakuushallinta- ja kaupankäyntiriskit.

Sijoitusomaisuuden jako eri omaisuusluokkiin ja sijoitusten tuotto esitetään tilinpäätöksessä avainlukujen ja analyysien yhteydessä. Seuraava taulukko kuvaa Veritaksen sijoituksia riskilajin mukaan luokiteltuna vuoden 2023 lopussa.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin	Perusjakauma				Riskijakauma				Tuotto		Volatiliteetti
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		2023	2022	(24 män)
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	% ^a	milj. €	% ^a	%	%	%
Korkosijoitukset	1 265,1	28,7	1 361,1	32,6	1 245,8	28,2	1 349,3	32,3	7,8	-7,4	
Lainasaamiset ¹	61,1	1,4	60,5	1,4	61,1	1,4	60,5	1,4	5,6	2,2	
Joukkovelkakirjalainat ¹	1 085,1	24,6	1 015,1	24,3	1 065,8	24,2	1 003,3	24,0	8,7	-10,0	5,7
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	609,5	13,8	477,5	11,4	590,3	13,4	465,6	11,1	6,8	-10,7	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	475,5	10,8	537,7	12,9	475,5	10,8	537,7	12,9	11,6	-9,1	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1,2}	118,9	2,7	285,4	6,8	118,9	2,7	285,4	6,8	2,0	0,1	
Osakesijoitukset	1 918,8	43,5	1 599,6	38,3	2 067,9	46,9	1 663,9	39,8	8,7	-8,4	
Noteeratut osakkeet	1 447,0	32,8	1 162,2	27,8	1 596,1	36,2	1 226,4	29,3	9,2	-14,7	13,6
Pääomasijoitukset ³	402,9	9,1	374,8	9,0	402,9	9,1	374,8	9,0	6,2	11,8	
Noteeraamattomat osakkeet ⁴	68,9	1,6	62,6	1,5	68,9	1,6	62,6	1,5	14,2	42,9	
Kiinteistöisijoitukset	624,3	14,2	670,1	16,0	624,3	14,2	670,1	16,0	-4,1	3,3	
Suorat kiinteistöisijoitukset	503,4	11,4	545,3	13,0	503,4	11,4	545,3	13,0	-4,7	2,3	
Kiinteistöisijoitusrahastot	121,0	2,7	124,8	3,0	121,0	2,7	124,8	3,0	-1,2	8,0	
Muut sijoitukset	602,5	13,7	550,0	13,2	602,5	13,7	550,0	13,2	4,8	10,3	4,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁵	478,0	10,8	337,2	8,1	478,0	10,8	337,2	8,1	3,0	12,3	
Muut sijoitukset ⁶	124,5	2,8	212,8	5,1	124,5	2,8	212,8	5,1	11,5	7,1	
Sijoitukset yhteensä	4 410,7	100,0	4 180,8	100,0	4 540,6	102,9	4 233,2	101,3	5,7	-4,5	4,9
Johdannaisten vaikutus ⁷					-129,8	-2,9	-52,4	-1,3			
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä					4 410,7	100,0	4 180,8	100,0			
Jvk-salkun modifioitu duraatio					4,2						
Avoin valuuttapositio % sijoitusten markkina-arvosta					23,9						

¹ Sisältää kertyneet korot

² Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³ Sisältää pääoma- ja mezzanine-rahastot

⁴ Sisältää noteeraamattomat kiinteistöisijoitusyhtiöt

⁵ Sisältää kaikkentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁶ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁷ Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

⁸ Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Taulukko on laadittu Työeläkevakuuttajat Tela ry:n suositusten mukaisesti.

Eläkelaitosten vakavaraisuusraja määräytyy riskiteoreettisesti siten, että se vastaa yhden vuoden vakavaraisuuspääoman tarvetta. Siinä otetaan huomioon sijoitusten jakauma omaisuuslajeittain, vastuuvelan tuottovaatimus ja vakuutusriskit. Vakavaraisuusrajan laskennassa ja vakavaraisuuspääoman määrittelyssä on keskeistä se, että eläkelaitosten sijoitusten riskit voidaan arvioida riittävän luotettavalla tavalla. Vakavaraisuusrajan laskennassa eläkelaitoksen tulee kunkin yksittäisen sijoituksen osalta ottaa huomioon kaikki siihen liittyvät olennaiset riskit ja sen perusteella luokitella sijoitus lain mukaisiin riskiluokkiin.

Vastuuvelan tuottovaatimus koostuu rahastokoron 3,0 % ja ns. täydennyskertoimen summasta. Täydennyskerroin määräytyy eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella, ja kerrointa vastaava tuotto siirretään van-

huuseläkevastuuseen rahastoinnin vahvistamiseksi. Tämä tuottovaatimus kattaa 80 % vastuuvelasta, ja vastaavasti 20 % vastuuvelasta on sidottu osaketuottoon. Eläkeyhtiön vastuuvelkaan sisältyy ns. osaketuottosidonnainen lisävaikutusvastuu, joka vähentää tai kasvattaa vastuuvelkaa. Vastuuvelan tuottovaatimuksesta 20 % perustuu eläkelaitosten noteerattujen osakesijoitusten keskimääräiseen tuottoon kehittyneillä markkinoilla. Näin eläkejärjestelmä kantaa noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten osalta osakekurssiriskin, joka vastaa 20 prosenttia vastuuvelasta. Yksittäisen eläkelaitoksen riskinä on tältä osin se, että yhtiön noteeratuista osakkeista saamat sijoitustuotot poikkeavat eläkelaitosten vastaavasta keskimääräisestä tuotosta.

Riskienhallintayksikkö kehittää ja käyttää riskityökaluja, joiden avulla pyritään ottamaan huomioon mm. ei-normaa-

lit jakaumat. Näitä täydennetään stressitesteillä ja skenaarioanalyseillä. Stressitesteillä voidaan havainnollistaa markkinaliikkeiden vaikutuksia vakavaraisuuspääomaan.

Yhtiön riskienhallintayksikkö tekee stressitestejä, joiden avulla arvioidaan riskejä erityyppisissä talousskenaarioissa. Stressitestit täydentävät kvantitatiivisia riskimalleja ja kvalitatiivisia riskiarvioita.

Osana yhtiön omaa riski- ja vakavaraisuusarviointia tehdään stokastisten simulaatioiden ohella skenaarioanalyysyjä, joissa otetaan huomioon erilaiset todennäköiset ja epätodennäköiset mutta mahdolliset markkinakehitykset sekä suomalaista työeläkejärjestelmää koskevat vakavaraisuussäännökset. Näitä skenaarioanalyysyjä hyödynnetään yhtiön sijoitusstrategian suunnittelussa ja strategisessa allokoinnissa.

Seuraava taulukko kuvaa eräiden oletettujen markkinaliikkeiden vaikutusta vakavaraisuuspääomaan ja vakavaraisuusasteeseen (noteerattujen osakkeiden osalta sisältäen osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta aiheutuvan vaikutuksen).

Sijoituskohdeluokka	Stressitesti	Vaikutus vakavaraisuuspääomaan (milj. €)	Vaikutus vakavaraisuusasteeseen (%-yksikköä)
Korkosijoitukset	%-yksikkö ⁺¹	-47,1	-1,3 %
Noteeratut osakkeet	-20 %	-185,3	-4,3 %
Kiinteistösijoitukset	-10 %	-62,4	-1,7 %
Valuutta	-10 %	-105,4	-2,9 %

Salkunhoidossa tärkeä osa sijoitusten riskienhallintaa on omaisuusluokkien välinen ja sisäinen hajautus. Sijoituksia ei tule keskittää vain muutamaiin harvoihin kohteisiin, ja on huolehdittava siitä, ettei sijoitusten arvonnousu ole liiaksi riippuvainen samoista taustalla vaikuttavista tekijöistä. Osake-, korko- ja kiinteistösijoituksiin liittyvät riskit hajautetaan maantieteellisesti ja toimialoittain. Seuraavassa taulukossa on esitetty noteerattujen osakkeiden maantieteellinen jakauma.

Noteeratut osakkeet alueittain	31.12.2023	31.12.2022
Suomi	31 %	35 %
Euroalue (pois lukien Suomi)	18 %	17 %
Muut	51 %	48 %

Alla olevassa taulukossa on esitetty kiinteistösijoitusten jakautuminen kiinteistölajeittain. Asuinkiinteistöihin liittyvät riskit voivat poiketa huomattavasti liikekiinteistöihin liittyvistä riskeistä.

Kiinteistöt kiinteistölajeittain	31.12.2023	31.12.2022
Asuinkiinteistöt	21 %	23 %
Konttorikiinteistöt	29 %	27 %
Liikekiinteistöt	14 %	17 %
Yhteiskuntakiinteistöt	16 %	15 %
Muut	20 %	18 %

Keskittymäriskiä mitataan yksittäisten sijoituskohteiden ja sijoitusluokkien suurimpien riskialtistumien avulla. Korkoriskiä mitataan mm. modifioidulla duraatiolla, joka mittaa korkosalkun herkkyyttä korkotason muutoksille. Veritas Eläkevakuutuksen joukkovelkakirjasalkun modifioitu duraatio 31.12.2023 oli 4,2 (31.12.2022: 3,5).

Luottoriskiin liittyvä korkomarginaaliriski (ns. spread-riski) liittyy siihen, että luottoriskillisen instrumentin arvo laskee luottoriski-preemion noustessa. Tätä riskiä voidaan mitata spread-duraatiolla kokonaissalkun, yksittäisten instrumenttien ja eri luottoluokkien osalta. Sekä modifioitu duraatio että spread-duraatio otetaan huomioon myös vakavaraisuusajan laskennassa.

Joukkovelkakirjasalkussa luottoriski ja korkoriski ovat tärkeimmät riskiolottuvuudet. Luottoriski voidaan jakaa

- liikkeeseenlaskjarisktiin (riski liittyy liikkeelle laskevaan tahoon)
- vastapuolirisktiin (riski liittyy liiketoimen toiseen osapuoleen)
- tartuntarisktiin (luottoriski leviää eri instrumenttien välillä rahoituksellisten, taloudellisten ja poliittisten keskinäisriippuvuuksien takia).

Veritas Eläkevakuutus sijoittaa joukkovelkakirjoihin sekä välillisesti rahastojen kautta että suorina sijoituksina. Sijoituskohteiden luottokelpoisuuden mahdollisia muutoksia seurataan jatkuvasti osana luottoriskien hallintaa.

Joukkovelkakirjasalkun luottokelpoisuusjakauma oli vuoden 2023 (2022) lopussa seuraava:

Joukkovelkakirjojen jakauma luottokelpoisuuden mukaan	31.12.2023	31.12.2022
AAA	12 %	6 %
AA	20 %	6 %
A	10 %	12 %
BBB	14 %	22 %
muu	45 %	55 %

Joukkovelkakirjasalkun jakauma julkisyhteisöjen ja muiden yhteisöjen velkakirjoihin oli vuoden 2023 (2022) lopussa seuraava:

Joukkovelkakirjojen jakauma vastapuolen mukaan	31.12.2023	31.12.2022
Valtio ja kunta	27 %	9 %
Yritys	73 %	91 %

Yhtiön maksuvalmiuden suunnittelun lähtökohtana on, että likvidien varojen tarpeen odottamattomia muutoksia säädellään ensisijaisesti rahamarkkinainstrumenteilla. Yhtiö rajoittaa likviditeettiriskejä likvidien sijoitusten vähimmäismääriä koskevilla vaatimuksilla.

Toiminnalliset ja muut ei-rahoitukselliset sijoitusriskit ovat entistä keskeisemmässä asemassa riskienhallinnassa. Lisääntyvän sääntelyn vaatimukset, sijoitustoiminnan kansainvälistyminen ja monisäikeinen dokumentaatio vaativat mm. juridisten ja sopimusriskien sekä toiminnallisten riskien perusteellista due diligence -prosessia (juridinen ja operatiivinen due diligence). Lisäksi ulkoisen salkunhoitajan tai rahaston strategiaan voidaan soveltaa nk. strategista due diligence -prosessia.

Operatiiviset ja muut riskit

Toiminnallisella riskillä (operatiivinen riski) tarkoitetaan riskiä, että puutteellisesti toimivat sisäiset prosessit, henkilöt, järjestelmät tai ulkoiset tapahtumat aiheuttavat välittömiä tai välillisiä tappioita. Muita toiminnallisia riskejä ovat mm. strategiariskit, markkinointiin tai myyntiin liittyvät riskit, oikeudelliset riskit, ICT-riskit (tietosuoja, tietoturva) sekä sääntelyyn liittyvät riskit ja katastrofiriskit (esim. sota, pandemia).

Riskien toteutumista ehkäistään ylläpitämällä ja kehittämällä järjestelmällisiä työmenetelmiä, järjestelmiä ja asiantuntemusta sekä käyttämällä riskienhallintaprosessia tukevia kontrolleja. Ennen uusien työmenetelmien käyttöönottoa valmistellaan prosessikuvaukset sisäänrakennettuine varmistuksineen.

Vakuutusyhtiön organisaation ja sisäisen valvonnan järjestämisessä on otettava huomioon toiminnalliset ja muut riskit. Erityisesti seuraavat seikat ovat merkittäviä:

- toimiva hallinto, johtamisjärjestelmä ja raportointi
- tehokas strategiaprosessi
- selkeät vastuualueet ja tarkoin määritellyt valtuudet
- tehokas sisäinen tarkastus ja riskienhallintatoiminto
- avainhenkilöiden riittävät pätevyysvaatimukset.

Organisaatiossa pääsääntönä on, että työtehtävät, päätösvalta ja vastuu jaetaan soveltuvalla tavalla siten, ettei kukaan hoida merkittävää tai erityisen riskialtista asiaa tai toimenpidettä yksin ilman asianmukaista valvontaa läpi koko käsittelyketjun. Veritas Eläkevakuutuksen toiminta perustuu määriteltyihin ydinprosesseihin, joita varten on nimetty prosessivastaavat. Organisaation sisäisiä vastuu- ja toimivaltakysymyksiä selkeyttävät lisäksi koko henkilöstöä koskevat tehtäväkuvat. Sisäinen valvonta on sisällytetty tehtävän- ja prosessikuvauksiin. Perusajatus on, että jokainen on tietoinen oman vastuualueensa mahdollisista riskeistä ja pyrkii tunnistamaan ja hallitsemaan riskejä kyseistä toimintoa koskevien voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

Tärkeimmät toiminnalliset ja muut riskit kartoitetaan ja kartoitukset päivitetään säännöllisesti. Riskeille on nimetty vastuuhenkilöt. Nimetyt vastuuhenkilöt arvioivat riskien todennäköisyyksiä, niiden toteutumisen haitallisten vaikutusten merkittävyyttä sekä menetelmiä, joilla riskejä voi hallita. Päivittäinen toiminnallisten ja muiden riskien hallinta ja seuranta tapahtuu yksittäisillä osastoilla, joilla on myös paras prosessien tuntemus. Riskienhallinta vastaa riskien arvioinnin ja valvonnan koordinoinnista tiiviissä yhteistyössä osastojen kanssa. Jatkuvus- ja valmiussuunnittelua tehdään sekä yhtiössä sisäisesti että yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Merkittäviä operatiivisia ja muita riskejä ovat mm.

- tietojärjestelmäriskit (pitkät käyttökätköt)
- avainhenkilöriskit (avainhenkilö lähtee tai sairastaa pitkään)
- asiakassuhderiskit (asiakas lähtee, riittämätön tai vääränlainen uusmyynti)
- tuotantoon vaikuttavat riskit (vakava tulipalo, systeemivirheet)
- institutionaaliset riskit (muutokset sääntelyssä ja yhteistyökumppanien taholla)
- strategiavalintaan liittyvät riskit (keskeinen strategia ei toimi toteutuneessa skenaariossa).

Operatiivisia ja muita riskejä hallinnoidaan yksityiskohtaisille prosessikuvauksille perustuvilla suunnitelmilla sekä strategian suunnittelun ja toimintasuunnittelun yhteydessä laadituilla riskianalyseilla. Operatiivisten riskien hallinnan tukena käytetään systemaattisia menetelmiä. Erityisinä huomion kohteina ovat riskien väliset vuorovaikutukset.

Jatkuvuussuunnittelu pyrkii varmistamaan toiminnan jatkamisen edellytykset myös häiriötilanteissa. Jatkuvuussuunnittelu on osa operatiivisten riskien hallintaa, josta koordinoitavastuun kantaa riskienhallintayksikkö. Sen vastuulla on yhdessä johdon kanssa kehittää, toteuttaa ja hallinnoida koulutusta ja viestintää. Riskienhallinta vastaa myös jatkuvuussuunnitelman päivityksestä. Jokainen johtoryhmän jäsen vastaa sektorissaan jatkuvuussuunnittelusta.

Yhtiöllä on valmiusryhmä, joka vastaa valmiussuunnittelusta. Toimintokohtaiset valmiussuunnitelmat, IT-järjestelmiä koskevat suunnitelmat ja muut kriittiset suunnitelmat päivitetään säännöllisesti normaalin vuosisuunnittelun yhteydessä. Valmiussuunnittelulla on vahva yhteys jatkuvuussuunnitteluun (tarkoitus on taata riittävä jatkuvuus toiminnassa poikkeustilanteiden aikana) ja siinä on paljolti kysymys samankaltaisten riskien hallinnasta kuin jatkuvuussuunnittelussa.

Luettelo yrityksen kirjanpitokirjoista 31.12.2023

Kirjanpitokirjat

Tasekirja	Sidottu
Pääkirja	Sähköisesti PDF-tiedostona
Päiväkirja	Sähköisesti PDF-tiedostona

Tositesarjat:

10	Kassa
15	Muistiotositteet
20	Ostolaskujen maksut
30	Pankki
40	Pankki tytäryhtiö
41	Pankki tytäryhtiö
43	Myyntireskontran saapuvat maksut
55	Vuokrajärjestelmä
60	Lainajärjestelmä
65	Palkkajärjestelmä
75	Digia DiFS salkunhoitojärjestelmä
81	Ostolaskut
85	Myyntilaskut
90	Eläkkeiden maksut
BU	Budjetti
LT	Liitetietotosite
TP	Tilinpäätös

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Emoyhtiön vapaa oma pääoma tilinpäätöksessä 31.12.2023 oli 2 642 516,53 euroa.

Emoyhtiön tilikauden voitto oli 1 067 590,95 euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiön hallituksen käyttöön annetaan 15 000,00 euroa yleishyödyllisiin tarkoituksiin sekä että yhtiön osakkaille jaetaan 21,00 euroa osakkeelta ulkona oleville osakkeille, yhteensä 1 027 299,00 euroa. Loppuosaa tilikauden voitosta eli 25 291,95 euroa ehdotetaan siirrettäväksi varmuusrahastoon.

Turku 27. maaliskuuta 2024

Gisela Knuts
puheenjohtaja

Taina Vallander
varapuheenjohtaja

Håkan Ekström

Stefan Kapténs

Henrik Karlsson

Kristiina Linna

Martin Paasi

Andreas Remmer

Panu Routila

Lasse Svens

Antti Tanskanen

Björn Teir

Carl Haglund
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Turku 9. huhtikuuta 2024

Kristina Sandin
KHT

Erika Grönlund
KHT

Tilintarkastuskertomus (käännös ruotsinkielisestä)

Eläkevakuutusyhtiö Veritaksen yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Eläkevakuutusyhtiö Veritaksen (y-tunnus 0141187-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 1.2.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisuuden riskit

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuu-

temme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnollemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole tunnistettu EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpöytäarvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa,

rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 10.5.2021 alkaen yhtäjaksoisesti kolme vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Turussa 9. huhtikuuta 2024

Kristina Sandin
KHT

Erika Grönlund
KHT